

NYUGAT

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Extra postai díj
Külföldi elosztás
No. 224718/929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Str. Baron L. Pop

16. Telefon: 8-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 Ft.

Hirdetés: Havonta 2,
félévre 12, egészévre 24.
A hirdetések díjazásáról
"NYUGAT" az érdeklődők
közvetlen írásban érdeklődhetnek.
Cikkünk utánnyomása
díjmentesen megkapható, ha
rá megjelölésével engedjük meg.

Ara 5 lej

Szerkesztés
Kéziratok megőrzését és visszakiadását nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő János Péter. Bucuresti szerkesztő Károlyi Ernő. Strada Metal No. 11.

Szombat: 1935. okt. 5.

5696. EV. TISRI 7. XVIII. ÉVF. 223 SZÁM.

Elesett Adua, Abesszinia első fellegvára

Egyszerre három fronton nyomulnak előre az olasz csapatok. Több mint kétezer halottja van az abesszinieknek. Mára várják Addis-Abeba bombázását

Ma ül össze a népszövetségi tanács, amelyet abesszin és olasz részről egymást cáfoló táviratokkal árasztanak el

ADDIS-ABEBA, október 4. Az olasz csapatok ma reggel megkezdett előnyomulásaikat egyre nagyobb erővel folytatják Adua felé. A hadrők első célja az ugynevezett nyugati vonal elérése, mely Aktum, Adua és Adigrat helységeken halad keresztül. Ez a vonal párhuzamos irányban halad a határral.

Adua és Adigrat erődítményeit tegnap óta bombázzák az olasz légitámadások. Adigrat tulajdonképpen olasz építésű erődítmény, ami az előző olasz kampány idején készült.

Az olasz előnyomulás három hadoszlopban halad. Az előőrsöket az ritreai benzülőlt lovasság képezi, utánuk a gyalogos csapatok mennek, melyeket tankok követnek. Az előőrsöket jelderítő repülőgépek sorai védik állandóan. Miután átérték a Mareb folyót, mely 39 esztendeje a határvonalat képezi Abesszinia és Eritrea között, az olasz haderők Tigre tartomány földjén mennek tovább.

Az első nagy ütközet Adua előtt történt, ahol Ras Seyum herceg előőrsői szenvedtek vereséget az olasz csapatoktól, amelyeket de Bono tábornok és Ciano gróf, valamint Mussolini fia vezettek. Seyum herceg vereségének híre lesújtó hatást váltott ki a főváros lakossága körében. Minden pillanatban várják Adua elesését és az olasz repülők megjelenését a főváros fölött. A tegnapi olasz előnyomulást még hidegvérrel fogadták az abessziniek, az első véres összeütközések híre azonban elborította a kedélyeket.

Az olaszok előnyomulásukkal egyidejűleg előkészítik a mögöttük maradt területeket az abesszin haderők ellenátadására. Utakat készítenek, árkokat ásunk, külön helyeket jelölnek meg a nehéz tüzérség és leszálló helyeket a repülőgépek számára.

ADDIS-ABEBA, október 4. Diredauából érkező távirati jelentés szerint az olaszok bombázás alá vették a Mussa Ali hegy és Dessia között lévő utonalat. A Danakil törzs lakói, akik eddig életükben még nem láttak repülőgépet, rémületükben csaknem kövé meredtek, amikor fejük fölött megjelentek az olasz légi haderők.

A Reuter-ügynökség jelenti Addis-Abébából: Harrarból érkező távirat szerint Ogaden tartományban ma délelőtt nagy összeütközésre került sor, melynek során kétezer abesszin vesztette életét. A sebesültek száma is igen nagy.

London, október 4. (Radon.) Az abesszin haderők parancsnokságának Aduából küldött távirata jelenti: Addis-Abeba, hogy lehetetlen ellenállni az olasz nehéz ágyúk tüzelésének, a repülők megismételt támadásainak és a tankoknak. Az olaszok rohammal elfoglalták Ramab hegyét, amely Adua egyik legfontosabb védőpontját képezte. A város körüli harcokban, amelyek hajnal óta folynak, mindkét részről számosan estek el. Az abessziniaiak vesztéseit növelték a bombázások is. Valószínű, hogy Seyum herceg kénytelen lesz kiüríteni jelenlegi állását és kedvezőbb hadállásokba vonulni vissza. Az angol lapok jelentése szerint az abessziniaiak igen heves ellenállást fejtettek ki Maybaria községnél, ahol jelenleg véres harcok vannak folyamatban.

Róma, október 4. A késő esti órákban hír terjedt el Rómában, hogy az olasz csapatok bevonultak volna Aduába. Rómában óriási tüntetéssel ülték meg a győzelem híreit.

A mai nap harctéri eseményeiről alábbi jelentéseink számolnak be:

Az olasz csapatok erőteljesen nyomulnak előre Abessziniában

Róma, október 5. Ma reggel 6 óra 30 perc körül de Bono tábornok, a keletafrikai olasz csapatok főparancsnokának személyes felügyelete mellett kezdődtek meg a nagy olasz hadműveletek. A tábornok személyesen előrenyomult az első csapatok átkelését a Mareb határfolyón. A tábornok azért rendelte el az általános előnyomulást, mert közölték vele, hogy egy olasz mo-orbiciklistát megölték az abessziniek. A tábornok, indulás előtt, manifesztumot intézett az abesszin néphez. Kijelenti, hogy az olasz katonák és felketeingek azért jöttek, hogy megvédjék a lakosságot a provokáló akcióktól. Parancsot adott csapatainak, hogy keljenek át a Mareb folyóra és legyenek védelmére az olasz alattvalóknak, esetleges támadásokkal szemben nyújtsanak segítséget Tigre tartomány és más vidékek lakosságának, amelyek Olaszország közbelépését kérték. A manifesztumot repülőgépen szórták le az abesszin városokba.

Szeparatív királyságra biztatják az abessziniaiakat az olasz röp-
cédulák

Addis Abeba, október 4. (Radon.) „Fogadjatok el Olaszország barátságát vagy meg-

haltok” — a Reuter-ügynökség tudósítója szerint ezt lehet olvasni a tigrani nyelv-
járásban irt olasz manifesztumokban, amelyeket repülőgépekről szórtak le Tigre tartományban, mialatt a harcok folynak Adua elfoglalására. A röpcedulák arra biztatják a lakosságot, szeparálják magukat Abessziniától és válasszák meg királyukat.

Róma, október 4. Hivatalos olasz jelentés szerint az olasz csapatok 15 kilométernyire vonultak abesszin területre és a Mareb folyó tulsó partján levő magaslatokon elfoglalták azokat a stratégiai pontokat, amelyek a sik-ságot uralják. Az olasz csapatok Darotacle magaslaton állanak mintegy 20 kilométer távolságra Aduától. A csapatok ösvérutakon mennek tovább.

Abesszin részről eddig nem ütközött erősebb ellenállásba az előnyomulás.

Három fronton törnek előre az olasz csapatok Addis Abeba felé

Addis Abeba, október 4. Az olasz csapatok északon Eritreából Adua irányában, délen Olasz Szomáli földről Ogaden tartomány irányában egyszerre három fronton törnek előre. A három oszlop közös irá-

nya: Addis Abeba, az ország fővárosa. Míg a Mussa Ali hegyvidék felé előnyomult csapatok alig találhatnak ellenállásra, addig a déli csapatok Ogaden tartományban csak lépésről-lépésre tudnak előhaladni, Ogaden vidékén, ahol 15.000 olasz katona nyomul előre, a tankok védelme alatt, rendkívül elkeseredett harcok folynak, amelynek során 2000 abesszin harcos esett el.

Az abesszin hadvezetőség azt reméli, hogy ezen a területen megállásra kényszeríti az olaszokat. Mocsaras területeken, maláriás vidéken kell keresztül vonulnia itt az olasz csapatoknak, vizre pedig egyáltalában nem bukkanhatnak. Azonkívül Ogaden tartományban a terep teljesen nyílt és az olasz csapatokat folytonosan veszélyeztethetik a benzülőlt törzsek.

Addis Abeba, október 4. (Radon.) Az olasz csapatok az Axum-Adua vonalon haladnak előre. Elfoglalták Ramat hegyet. Előttük tankok és repülőgépek haladnak.

Hetvennyolc bombát dobtak le Aduára az olasz repülőgépek

Addis Abeba, október 4. Aduát kétféle bombázás alá vette a 14. és 15. légiosztályok negyven repülőgépe. A pilóták között van Ciano gróf és Mussolini két fia is. A repülőgépek azért vonultak a város felé, hogy a lakosságnak szánt röpíratokat szórták le. De miután Aduában egyetlen légi elhárító ágyú sincs, alacsonyra ereszkedtek és 78 bombát dobtak le. A bombázásnak 1700 halálos és sebesült áldozata van. Az áldozatok főleg asszonyok és gyermekek, miután az összes hadviselő aduai férfiak a városon kívüli táborokban tartózkodtak.

London, október 4. A Central News távirata megerősíti a 1700 halottról és sebesültről szóló jelentést. Aduában 15, Adigratban 100-nál is több épület omlott össze a bombázás miatt.

Olasz jelentés az aduai repülő-támadásról

Olasz részről az eseményekről elként számolnak be: Egy olasz repülőrajt, mely Mussolini vezénél, Ciano grófnak vezetésével a felderítő utat tett, Aduából ágyútűzzel fogadták. Az ágyútűzre a repülők bombázással válaszoltak.

London, október 4. Abesszin részről cáfolják az olaszok azon állítását, hogy Ciano repülőrajtját ágyútűzzel fogadták volna Aduában. Az olasz gépek egészen alacsonyban repültek anélkül, hogy az abesszin tüzérség rájuk lövne. A bombák békés polgári lakosokat öltek meg.

Róma cáfol és kisebbiti a repülő-támadások jelentőségét

Róma, október 4. A Stefani ügynökség tendenciósoknak minősíti azokat a híreket, amelyek abessziniai forrásból kerültek forgalomba Adua bombázásából. A Stefani szerint az olasz csapatok támadásra készülő szabályos haderők ellen lépnek fel. A körülmények olyan természetűek voltak, hogy azok mellett kizárt dolog, hogy a támadásra készülő csapatok között asszonyok és gyermekek lettek volna.

A Messagero is erősen kikel azon vád ellen, mely szerint az olasz csapatok kórházakat romboltak, asszonyokat és gyermekeket öltek volna meg. A lap szerint Abessziniában nincs is vörös kereszt kórház, amelyek rombadöntéséről írnak.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

Külpolitikai figyelő

Abessziniában már kattognak a gépfegyverek, döbögnek az ágyúk és folyik a vér. Egyesek még mindig várják a csodát. De már csak csodavárók bíznak abban, hogy elkerülhető lesz az afrikai háború és megállapíthatók az első csatározások. Rómában sem tagadják az olasz csapatok előnyomulását. Az ugynevezett cáfolat, amelyet az olasz kormány a Népszövetség elé terjesztett, mindössze arról beszél, hogy az olasz katonák nem hatoltak be Abesszinia „belsejébe”. Minthogy pedig azon a helyen a határvonalak nincsenek pontosan meghuzva, marad idő arra, hogy az olasz előnyomulás következtében elkerülhetetlenül bekövetkező fegyveres összeütközésekből háborus ürügyet kovacsoljon magának Mussolini. A támadás ódiomat kölcsönösen igyekezni fognak elhárítani magukról a szemben álló felek. Mindenesetre tény, még pedig megdöbbentő tény az, hogy a háború megindult.

Nem lehet azt mondani, hogy az olaszok nem jártak volna el a legnagyobb körültekintéssel. Kétségtelen, hogy az abessziniek elleni háború hónapok, sőt talán már évek óta elhatározott dolog volt. Miközben a Gibraltári szoroson egymást után haladtak át a csapatszallító hajók, Olaszország genfi megbízottai békés megegyezőségről tárgyaltak. Az esős időszak megszüntével elérkezett a tettek ideje. Abban a pillanatban, midőn az utolsó csapatszallító hajó is megérkezett Olasz-Szomáiba, Mussolini az egyik napról a másikra elfogadhatatlannak minősítette a békéltető közvetítő javaslatokat. A népszövetségi tanács által kényszerűségből is alkalmazott időhuzási taktika, amely egyre újabb bizottságok, fő- és albizottságok kiküldésében nyilvánult meg, ezáltal csak arra volt jó, hogy a Népszövetség határozatát késleltesse, de nem a Mussoliniét is.

Az olasz diktátor kijátszta nagy ütőkártyáját. Nemrégben Genfben még arról beszélt, hogy nem akarja a háborút, de egy rabszolgatartó nép nem érdemli meg a civilizált világ védelmét. Később már megfélemlítő hangon beszélt tízmillió olasz katonáról. Egy szép napon azután mozgósította Olaszország egész lakosságát, hogy hűve az egész világ tudomására hozza az olasz haderő mozgósítását.

Kétségtelen, hogy a kártya, amelyet Mussolini most kijátszik, nem hozhat neki szerencsét. Az olasz diktátor, a jelek szerint, a hosszú előkészületek ellenére sem tanulmányozta át az egész kérdés-komplexumot, amelyet az abessziniai kaland megnyit. Elkerülhetetlen ugyanis, hogy az olasz-abesszin háború ne vonjon maga után súlyos komplikációkat, amelyek messze túlhaladják a gyarmati háború kereteit. Az egész világ forrásban van. Az olasz csapatok olyan időpontban kezdik meg előnyomulásaikat, midőn a nemzetközi helyzet Európában is bizonytalan és a genfi aeropage csak nyaktörő ekvilibrisztikai mutatványokkal képes a béke és a nyugalom egyensúlyát megtartani. Az abesszin háború által keltett zűrzavar nemcsak a Közép- és Távol-Kelet jelenlegi státusát borithatja fel, hanem olyan európai komplikációkat is vonhat maga után, amelyeknek eredményeképpen Mussolini magával rántja a mélységbe az egész civilizált világot.

A Népszövetség talán legsúlyosabb megpróbáltatásának a napjaiban ugyancsak lázas munkában van. Az ugynevezett tizenhárom bizottság tegnap délután ülésezett, ma pedig összeül a népszövetségi tanács. A tizenhárom bizottság már az olaszok fegyveres előnyomulásának ügyét is napirendre vette a négusnak azzal a kérésével kapcsolatban, hogy küldjenek ki megfigyelőket a helyszínére. A bizottság ezt a kérést két és félórás tanácskozás után elutasította és miután általában a bizottság

tagjai óvakodtak az állásfoglalás ódiomától, egyhangulag megállapodtak abban, hogy végleges javaslatokat az olasz-abezzsin ügyre vonatkozólag nem dolgoznak ki, hanem megvárják, míg előbb a tanács vizsgálja meg a helyzetet és mond véleményt az olasz támadásról. A tizenhárom bizottság állásfoglalás helyett az olasz-abezzsin vizsály történetével foglalkozott és jó genfi szokás szerint albizottságot küldtek ki, amely hivatva lesz a konfliktus körülményeiről véleményt mondani.

A világ érdeklődése a tanácsülés felé fordul tehát. A Morningpost genfi tudósítója szerint a Népszövetség mielőtt még bármilyen irányban határozna, felszólítja a két szemben álló felet, hogy vonják vissza csapataikat a határra és várják meg, amíg Genfben a konfliktus ügyében érdembeli döntést hoznak. Ha valamelyik fél megtagadná a felhívás teljesítését, úgy azt automatikusan támadónak fogják minősíteni. Amennyiben valamelyik fél támadónak minősítene, úgy a népszövetségi alapokmány értelmében ezzel a féllel szemben szankciók alkalmazandók. A mai tanácsülés feladata lesz ennél fogva annak megállapítása, hogy megszegtek-e a népszövetségi alapokmány 12. és 16. szakaszait. A 12. szakasz kimondja, hogy amennyiben a Népszövetség két tagállama között viszály merülne fel, amely a diplomáciai kapcsolatok megszakításához vezetne, úgy a konfliktust döntőbíróági eljárásnak, vagy valamely más fórum jogi döntésének kell alávetni. A szemben álló felek egyike sem nyulhat a háború eszközeihez három hónappal a döntőbíróági határozat meghozatala utáni időpontig.

Amennyiben valamelyik állam mégis támadóként lépne fel, úgy a következményekre vonatkozólag az alapokmány 16. szakasza intézkedik. Ez a szakasz, amelynek rendelkezései most minden bizonnyal viharos viták tárgyát fogják képezni Genfben, a következőképpen hangzik:

1. Ha a Népszövetség valamelyik tagállama a 12., 13. és 15. szakaszban foglalt kötelezettségek ellenére háborúhoz folyamodna, ez ipso facto olybá minősítendő, mintha háború ténylegességét követelt volna el a Népszövetség összes többi tagállama ellen. Ezek valamennyiben kötelezik magukat arra, hogy azonnal megszakítsanak vele minden kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokat, betiltanak minden összeköttetést polgáraik és az alapokmányt megszegő állam polgárai között és oda hatnak, hogy szüntessen meg minden kereskedelmi, pénzügyi, vagy személyes kapcsolatot a bűnös állam és a világ minden más államának polgárai között.

2. Ebben az esetben a népszövetségi tanácsnak kötelessége javaslatot tenni az érdekelt kormányoknak a katonai, tengerészeti és légi erőkre vonatkozólag, melyekkel a Népszövetség tagjai hozzájárulnak azon fegyveres alakulatokhoz, amelyek hivatva lesznek biztosítani a Népszövetség kötelezettségeinek tiszteltetését.

3. A Népszövetség tagjai annak érdekében, hogy az ebből származó veszteségek és károk minél kisebbek legyenek, megegyeznek abban, hogy kölcsönösen segítséget nyújtsanak egymásnak a szakasz első pontjában foglalt gazdasági és pénzügyi intézkedések alkalmazása tekintetében. Hasonlóképpen segítséget nyújtsanak egymásnak minden olyan intézkedéssel szemben, amelyet az alapokmány megszegő állam foganatosítva valamelyikük ellen. Megteszik a szükséges intézkedéseket az irányban is, hogy területükön átvonulhasson a Népszövetség bármelyik tagállamának olyan hadereje, amely a népszövetségi kötelezettségek tiszteltetésének biztosításában venne részt.

Megteremtése óta először lesz hivatva a népszövetségi tanács annak megállapítására, hogy milyen mértékben alkalmazandók Olaszországgal szemben a 16. szakasz

szankciói. Ez a szakasz azonban mindenképp kimondja, hogy a Népszövetség összes tagállamai hadiállamban állónak kell, hogy tekintsék magukat az alapokmányt megszegő állammal szemben. Ebből az következik, hogy valamennyiüknek meg kell szaktaniok a diplomáciai kapcsolatokat Olaszországgal.

A tanács az angolok határozott követelésének megfelelően valószínűleg el fogja határozni a gazdasági és pénzügyi szankciókat. Katonai szankcióktól tartózkodni fognak, mert ez a háború általánosítását jelentené.

Az emberiség fennállása óta először lépnek fel, vagy tartoznak fellépni a civilizált államok együttesen egy a békét megszegő állammal szemben. Rövidesen el fog válni, hogy ez az apparátus működésbe hozható-e és ha igen, úgy ez alkalmas lesz-e a támadó tényleges megtorlására és az általános vérontás elkerülésére.

Belpolitikai görbe tükör

Michelson cernauti képviselőt az Elnökségre „hívják”. A bort szerető Iamandi vizet szerez Iasi városának. Petrache Lupu mint politikai „kortés”. Diplomát az újságíróknak

Bucuresti, október 4. Még ma sem tudják, ki tréfálta meg oly kegyetlenül Michelson Frigyes cernauti liberális képviselőt.

Hétfőn este történt, Michelson, a Diana sósorszesz népszerű termelője éppen lefeküdni készült, amikor az íróasztalra helyezett telefon berregni kezdett.

— Halló, ott Michelson képviselő ur lakása?

— Ugy van, éppen én vagyok a telefonnál. Ki beszél ott?

— Jóestét, képviselő ur — hallatszott a tréfacsináló hangja. — Itt Sibiceanu, a miniszterelnök kabinet igazgatója.

— Van szerencsém Sibiceanu ur! Mivel lehetek szolgálatára.

— Nézze képviselő ur, a miniszterelnök megbízásából kell kérdeznem, hajlandó volna-e elvállalni egy alelnöki széket a kamarában... Talán tudomása van róla, hogy George Fotinot kinevezték miniszterelnökségi alminiszternek s így az ő helye üresen maradt a kamarában. Nistor miniszter ur ajánlása alapján, az „Elnök” önére gondolt.

Michelson az izgalomtól felhevülve válaszolt:

— Ó! Sibiceanu ur, számomra fontos az Elnök öxcellenciájának minden kívánsága, természetesen, hogy elvállalom.

— Örvendek képviselő. Kérem, tehát — ha még olyan későre is jár az idő, azonnal fáradjon az elnökségre.

— Jövök csak felöltözöm s máris ott vagyok!

— Tehát várjuk. A viszontlátásra!

Néhány perc múlva Michelson Lincolnja már a lépcsőfeljárát elé hajtott s a Diana gyártója kiadta az utasítást a sofőrnek:

— Gyorsan! a miniszterelnökségre!

Nagy volt a cernauti képviselő csodálkozása, amikor a Cantacuzino palota elé érve ennek ablakai sötétlen meredtek rá s a kapuk lezárva álltak el az autó útját. Michelson még mindig nem értette a dolgot s megkérdezte a palota előtt posztoló rendőrt:

— A miniszterelnök ur nincs fenn?

A rendőr meglepődve nézett a kérdezőre.

— Fönn? Ilyen későn? Még a szolgálk is elmentek. Az elnök ur dél óta nem is járt erre.

Csak most értette meg, hogy rossz tréfát üttek vele.

Iamandi Victorról, a tárcanélküli miniszterrel régóta hallgat a krónika. Iamandi csak a parlamenti szószerkén van elemében, a szünet alatt begubózik. Iasiban gyakorolja tárcanélküli tárcáját, régi jó pajtásai társaságában s hamisítatlan „Dragasani” bufelejtővel igyekszik vigasztalni magát a remél s örökre fölrott kereskedelmi tárcáért.

Ezalatt történt, hogy megszervezték Bucuresti és Braila után Iasi hónapját s hogy ezt a hónapot emlékeztetéssé is tegyék Moldova fővárosának, a liberális városi tanács elhatározta Iasi vízproblémájának megoldását: Iasinak ugyanis évek óta nagy vízhiány miatt kell szenvednie.

A tréfaszerető jasi liberálisok delegációja felkereste Iamandit, hogy venné át a víz-ügyet megindított akció irányítását. A küldöttség vezetője a következő szellemes mondókéval fordult Iamandihoz:

— Miniszter ur, mi, akik mindig viszonyban szenvedtünk, eljöttünk önhöz, hogy gyógyítson ki bennünket ezen betegségünkben. Legyen segítségünkre, hogy el-

hozzuk Iasinak a vizet s ezzel örök időre ki fogja érdemelni a Iasi vizivők halálját.

Az egész társaság jóízűen mosolygott, Iamandival együtt, aki így szólt:

— Mindig szívesen szolgáltam ennek a városnak a polgárait, a maga víz- és más ital fogyasztóival egyetemben.

Iamandi nem akarta megtagadni önmagát.

Petrache Lupu a sajtó, a papság, a tudósok s a nép után most a politikusok is kisajátították maguknak. A politikai pártok iassanként rájöttek, hogy ez a maglaviti ügy komoly politikai fegyverrel válhat, különösen választási célokra felelhet meg.

Megkezdődtek Bukovinában és Észak-Moldovában a királymanőverek

A manőverek után a király jelenlétében nagyszabású népiünnepélyek lesznek Bukovinában

Bucuresti, október 4. Ma megkezdődtek Bukovinában és Észak-Moldovában a királymanőverek. A holnapi nap folyamán a vörös és kék hadseregek megkezdik a közeledést, hogy az érintkezés létrejött közöttük. A hadgyakorlatok legfontosabb része hétfőn fog lefolyni. A manőverek hatalmas parádával érnek véget az uralkodó Miklós herceg, Mihály vajda és Tatarescu jelenlétében. A miniszterelnök vadászórna egyenruhában fog megjelenni. A gyakorlatok befejezése után a király nevenapja alkalmából előléptetéseket eszközölnek a hadseregben.

A királymanőverek után nagyszabású népiünnepélyek lesznek Bukovinában. Az uralkodó meglátogatja a vidéket, hogy be-

A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága ülésén Pan Halippa volt beszarábiai miniszter vetette föl az ügyet. Elmondotta, hogy volt a helyszínen, látta a szentet, s a zarándokok hatalmas tömegét. Elmondotta, hogyan bémult meg a nyelve a Razi-i vasuti főnöknek, mert kikacagta Petrache Luput. S hagyta Halippát beszélni egy órán keresztül a legkomolyabb arccal a dologról. Senki sem kockáztatta a nyelvének a megbénulását.

A constantai liberálisok is fölkarolták Petrache Luput saját céljaikra. Az egyik helyi liberális lapban a következőket olvashatjuk:

„A constantai liberálisok Sassu miniszter ur exellenciája parancsából tömör sorokban sorakoznak föl a párt zászlója alatt s a régi tagok megindították akciójukat új párttagok szerzésért. Egyelőre mindazok, akik beiratkoznak a liberális pártba, ingyenesen zarándokolhatnak el Maglavitba Petrache Lupuhoz, a párt autóbuszain.

Legyen tehát a jelszó: Ingyen Maglavitba! Aki beiratkozik a liberálisokhoz, ingyen láthatja Petrache Luput!”

A készülő sajtótörvény többek között elő fogja írni, hogy csak az lehet újságíró, aki legalább egy diplomával rendelkezik.

A javaslatot valószínűleg el fogják ejteni, még pedig a törvényelőkészítő bizottság egyik tagja indoklására, mely szerint a nemrég elhunyt Mavrodi, aki mint ismeretes, az Újságírószindikátus elnöke volt éveken keresztül, csak négy elemít s két gimnáziumi osztályt végzett.

(—del)

Prága, október 4. A demokratia pártja nagyszabású Németországba jelentés részleteivel és helyzetével és rorról, melynek ország minden jelen és szemta két, akiket ne sorsa és akik e tásúkat.

A jelentés felszók nem vehetnek színházai igénybe a villatárakat, nem kon. stb. til mindazon árjálérítkezést társadalmi rend után az egyes ismerteti a jeleteket ragadju

Hoipa

Bajorország: ket éretlen em Németország meg. Azok a

Mar a

Baden, október 4. Propaganda hírcikái fényképeket bejártat üzetekre plai zsidó üzlet. A „tőja”. Mannheim szult többsége szólni a zsidók a zsidó üzletekban verekedés okoztatások felső vidéken zsidóüldözések. Láthatók a kövtől eszik, belel vidékig terjed

Pfalz, október 4. A ten minden ed házak bejártat mita karrikat zsidó üzletek képezik. Az munkásokkal, mik és tilos venniök. Nincs a zsidó üzletek szakkal aka hogy az üzlet tasiának az ror a Rotschi Mindenütt na zsidó üzletek hatást gyako ban ké. zsidó nem akad egye rendbehozását ben „zsidószol két üzlet het dűrekheimi zstén bevették. A polgármesterhé aki bejelentett elbocsátották Adolf Schütz kineztek, mer éves éreg em gyilkos módra ték védőörizet

Párizsba szökött a bucuresti tanárno gyilkosa

Megállapították az elvetemült rabló személyazonosságát

Bucuresti, október 4. Maria Rarcasanu tanárno vasuti kirablásának és megölésének ügyében Vintila Jonescu bucuresti állambiztonsági vezérfelügyelő hosszabb megbeszélést folytatott a bécsi rendőrség nyomozási osztályának vezetőjével. A Lupu tudja, hogy a beszélgetés két gyanus egyén utazására vonatkozott, kik a magyar határtól Salzburg felé a szerencsétlen asszonnyal együtt utaztak. Bécsi jelentés szerint a rendőrség a dráma szereplőit már tisztázta.

A törvényszéki orvos megállapította, hogy a halált a jobb szem fölé adott hatalmas ütés okozta, mely agyvérzést okozott. A gyilkos és az 54 éves asszony között dulakodás lehetett, az asszony kezében ugyanis hajszálatok találtak. Megállapított nyert az is, hogy 4500 francia frank s egy 2000 frankra szóló bankutalvány volt kezításkájában, ezenkívül értékes gyűrűk voltak, melyeket a gyilkos elkal kirakott aranyóra s drága karkötő ujjain drágakövekkel kirakott igen értékes gyűrűk voltak, melyeketa gyilkos elrabolt. Az osztrák kalauz kihallgatása során előadta, hogy Farcasanu asszony a

párizsi gyors egyik II. osztályu fülkéjében feküdt, midőn jegyét átadta. Az asszony engedélyt kért arra, hogy tovább pihenessen s a következőket mondta a kalauznak:

— Azt hiszem, így pihenhetek, mert kevesen utaznak a vonaton.

A kalauz úgy emlékszik, hogy Farcasanu asszonnyal kívül csupán egy fiatalember utazott az egész Pullmann-kocsiban. A fiatalember ismertető jelei: Nem tulmagos, jó kinézésű, választékos frizurával, 25-26 éves. Jegye a magyar határtól Bucha állomásra szólt.

Az a gyanu, hogy a gyilkos Bucuresti állomásról egy vonatban utazott áldozatával s így a gyilkosságot jóval előbb elhatározta.

Bécsi lapok szerint Traian Teodorescu, 29 éves bucuresti orvos tanhallgató követte el a gyilkosságot, ki Párizsba szökött rablott holmikkal. A gyilkos diák elletartóztatási parancsot adtak ki. s remény van arra, hogy a párizsi rendőrség a ma nap folyamán elfogja.

Északnyugat zében az ő az országutak állam a köv helyregeben saj Nem akarunk gondolj arra, Aki zsidónál v A zsidó üzlelyek megakad belépjenek az rit csuktak be

Nunkás-Mozgó

Str. Válii 7. Telefon 171. Pénteken 5, 7 és 9. Szombaton 3, 5 és 7-kor.

ERŐS FÉRFI, GYENGE NŐ

Főszerepben: Myrna Loy, Max Baer és Carnera 50-ik nagy boxmérkőzése! — Műsor 2 felv. Sharly vigjáték.

Borzalmas üldöztetések, pogromok, bojkott és sorozatos megaláztatások közepette színlődik a németországi zsidóság

A német szociáldemokrata párt jelentése a zsidóság szenvedéseiről

Prága, október 4. A németországi szociáldemokrata párt emigrációban működő központja nagyszabású jelentést tett közzé a Németországban uralkodó viszonyokról. A jelentés részletesen foglalkozik a zsidóság helyzetével és megrendítő képet fest a terrortól, melynek súlya alatt nyög Németország minden részében a zsidó lakosság. A jelentés szemtanúk beszámolói közli, olyanokat, akiket nem érint közvetlenül a zsidók őrse és akik ezért meg tudták őrizni tisztánlátásukat.

A jelentés felsorolja azon helységeket, ahol zsidók nem vehetnek földet, ahol nem járhatnak színházakba és moziba, nem vehetik igénybe a villamosokat, a gőzfürdőket, könyvtárakat, nem vehetnek részt marhavásárokon, stb. Tilalmak következtek és ahol mindazon árjakat, akik zsidókkal bármilyen érintkezést tartanak fenn, hivatalos vagy társadalmi rendezvényekre vezik alá. Ezután az egyes vidékeken élő zsidók helyzetét ismerteti a jelentés, amelyből az alábbi részleteket ragadjuk ki:

Hogyan teszik tönkre a náciak az ipari üzemeket

Bajorország: Azok a támadások, amelyeket éretlen emberek intéztek a zsidók ellen, Németország gazdasági alapjait támadják meg. Azok az inzultusok és rendelkezések,

melyeket nagyüzemek zsidó vezetői ellen alkalmaznak, nyomorba taszítja a munkásságot is. A bajor üveggyárakat, a fürthi Bechmann & Kupfer üzem technikai és kereskedelmi vezetését két Offenbacher nevű zsidó látta el eddig. Dacára minden exportnehézségnek, két üzemet tartottak munkában, melyekben 1200 ember dolgozott. Hogy a két üzemvezetőt leterítsék, Streicher gondoskodott arról, hogy rohamosztagos legények tüntetést rendezzenek a cég irodái előtt. Ennek következtében a két zsidó üzemvezetőt „védőőrizetbe” vették. Néhány napra rá máris súlyos nehézségek merültek fel az üzemben. A két üzemvezetőt, akiket védőőrizetben tartottak, elhagyták Németországot. Két hétre rá redukálni kellett az üzem munkáját, augusztus végén pedig már az üzem teljes leállításáról beszéltek, miután sem az újonnan kinevezett árja vezetők, sem az állami támogatás nem tudta biztosítani az üveggyárak további fennmaradását.

A zsidóüldözések nem találnak visszhangra a lakosság körében, de benyomásuk mégis érezhető. A fajpropaganda nyomokat hagy a lelkekben. Az emberek elveszítik elfogulatlanágukat a zsidókkal szemben és sokan mondják már: tulajdonképpen igazuk van a náciaknak, amikor harcolnak a zsidók ellen, de tulzába viszik ezt a harcot...

zwickauai Fritz Baum női konfekciós üzlet tulajdonosának és családjának el kellett hagynia üzletét, mert a náciak fenyegető felirásokkal ragasztották tele ablakait.

A náciak válasza a Timesnek

Szilézia, Bresslauban napirenden vannak a fajgyalázó felvonulások. Egyenruhás rohamosztagosok haladnak elől és trombitákat fújnak. Az ugynevezett fajgyalázók lakásai előtt rendeznek zajos tüntetéseket. Egy árját, akik kiköpött, amikor egy táblát vittek végig a városban zsidók és árja leányok nevével, letartóztatták. A Times azon jelentésével szemben, hogy Bresslauban zsidókat tartóztattak le és bántalmazták, mert árja lányokkal sétáltak, a náci bresslaui sajtóorgánuma jegyzőkönyvet közöl, amelyben leírják, hogyan feküdt egy zsidó férfi árja leánnyal egy ágyban. Az egész a következő cím alatt látott napvilágot: „Die Schliesische Tageszeitung antwortet der Times. Wir lassen Dokumente Sprechen“.

Halálra kínoztak egy zsidó orvost

Egy tumultus során súlyosan megvertek egy lengyel zsidót. Később megjelent a lakásban a Gestapo egyik hivatalnok és kérte, hogy hallgasson az úgyról. Bresslau városát antiszemita plakátokkal öntötték el. A Hohenzollernstrassen van a zsidó kórház 360 ágygal. Zsidók sem mernek a zsidó kórházba belépni. Annnyira, hogy az egész kórházban mindössze 95 beteg tartózkodik. Dr Kuhn zsidó orvost néhány héttel ezelőtt letartóztatták. Megállapítást nyert, hogy már halott. Hivatalos részről azt mondják, hogy cellájában öngyilkosságot követett el, a közvéleményben azonban úgy tudják, hogy az orvost halálra kínozták. Augusztus utolsó vasárnapján egy rohamosztagos csapat valóságos pogromot rendezett, melynek során a bresslaui svéd konzult is súlyosan megvertek. A svéd kormány tiltakozását jelentette be. Ennek tudható be Wagner felhívása a magánakciók ellen.

Striegauban és Jauerben hasonló üldöztetések folynak. Ezzel szemben a felsősziléziai körzetekben, melyek szavazási területek, nem

Mannheimban a zsidók mellett van a lakosság a náciakkal szemben

Baden, október 4. A zsidó üzletek elleni propaganda hihetetlen méreteket öltött. A náci fényképezőgépekkel állják körül az üzletek bejáratait és lefotografálják a zsidó üzletek keresztény vevőit. Az összes zsidó üzletre plakátokat ragasztottak ki: „Ez zsidó üzlet. Aki zsidónál vásárol, a nép árulója”. Mannheimban azonban a lakosság abszolút többsége nem hagyja magát befolyásolni a zsidók elleni igazításoktól és vásárol a zsidó üzletekben. Sőt Mannheim-Neckerauban verekedések is voltak vevők és rohamosztagosok között. A bádeni tartomány felső vidékén is óriási méreteket öltenek a zsidóüldözések. Mindenütt zsidó-karikaturák láthatók a következő felirással: „Aki zsidótól eszik, belehal”. Az üldöztetések a határvidékig terjednek.

A zsidóüldözések árja áldozatai

Pfalz, október 4. Pirmasensben a zsidók elleni harc annyira kiélezett, hogy ahhoz mérten minden eddigi példa eltörpül. A kávéházak bejáratainál és az uccákon antiszemita karikatúrák és táblák ékeskednek. A zsidó üzletek vevőit bántalmazzák és lefenyképezik. Az összes gyárakban közölték a munkásokkal, hogy tilos zsidóknál vásárolniuk és tilos zsidó orvos kezelését igénybevenniük. Nincs nap, hogy ne volna tumultus a zsidó üzletek előtt. A rohamosztagosok erőszakkal akadályozzák meg az embereket, hogy az üzletekbe lépjenek és asszonyokat taszítsanak az uccárokba. A legnagyobb terrort a Rothschild-féle áruház előtt tombol. Mindenütt nagyított fényképek láthatók a zsidó üzletek vásárlóiról, ami egyre ijesztőbb hatást gyakorol a lakosságra. Dürckheimben két zsidó üzlet kirakatát zúzták be és nem akad egyetlen üveges sem, aki a kirakat rendbehozását vállalná, mert ebben az esetben „zsidószolgának” bélyegzik meg. Mindkét üzlet hetek óta üveg nélkül áll. Egy dürckheimi zsidó magánember, akinek szintén bevették az ablakait, panaszra ment a polgármesterhez. A polgármester titkárat, aki bejelentette a panasztevő zsidót, azonnal elbocsátották állásából. Ludwigschafenben Adolf Schütz vendéglőst borzalmasan megkínözték, mert zsidónál vásárolt. A hatvanéves öreg embert többször megtámadták és gyilkos módra ütötték, verték és kétszer vetették védőőrizetbe.

Szégyenmenet az uccákon

Északnyugat-Németország, Hannover körzetében az összes városokban és falvakban, az országutakon és uccákon hatalmas táblák állnak a következő felirással: „Ebben a helységben saját kockázatukra élnek zsidók. Nem akarunk zsidót látni. Német honfitárs, gondolj arra, hogy Juda a te örök ellenséged. Aki zsidónál vásárol, árulója a népek”. A zsidó üzletek előtt posztok állnak, amelyek megakadályozzák az embereket, hogy belépjenek az üzletbe. Hannoverben négy motort csuktak be, melyek zsidók tulajdonát ké-

pezék. A mozik reklámtábláit plakátokkal ragasztották tele, amelyek egy csunya és megnyomorított embert ábrázol, a következő felirással: „Igy kell elhagynia a zsidónak Németországot!” Ezeket a plakátokat azután a zsidó üzletek kirakataira is ráragasztották. Számos zsidót inzultáltak a rohamosztagosok, majd a rendőrség vette őket védőőrizetbe.

Az utóbbi napokban a textilipar tíz üzemvezetőjét és igazgatóját kergették ki üzemekből és vették védőőrizetbe. Ezt az eljárást az üzemek belső emberei provokálták ki. A letartóztatottak között szerepel a nagy Bornheim-cég tulajdonosa, akinek Bielefeldben és Oehrlinghausen-Lippében van üzege. A hivatalos nemzeti szocialista körök kijelentették, hogy a zsidóktól el kell venni az üzemeket, hogy a gazdaság tiszta árja kezébe kerüljön.

Az északi városokban több zsidót és számos keresztény leányt hurcoltak végig a város utcáin, mint fajgyalázókat. Az egész város fel van háborodva, mert tudták, hogy alaptalan denunciacióról van szó. A városban képeket árusítottak a zsidók és a keresztény lányok mártír-menetéről. Emdenben ugyancsak végighurcoltak egy zsidót az utcán, akinek azonban sikerült kitépnie magát a náciak kezéből és elmenekülnie, ami nagy örömet váltott ki a lakosság körében. Emdenben szigorúan viszik keresztül a zsidókat és azon nézetet van, hogy a náciak a zsidóellenes igazításokkal akarják elterelni a figyelmet a nagy nehézségekről.

Pogrom Drezdában

Berlin-Brandenburg. Cottbusban egy rohamosztagos csapat tervszerű támadást rendezett Rosenthal zsidó újságíró ellen a rendőrség szemelátára. Rosenthal borzalmasan megvertek, majd a rendőrség vette védőőrizetbe. A rohamosztagosok ezután Schocken zsidó áruház előtt tüntettek. Lautsitzban sorozatos tüntetéseket rendeznek a náciak a zsidó üzletek előtt. A lapok állandóan képeket közölnek a zsidó üzletek vevőiről, „a nép árulóit” megjelöléssel.

Szászország. Drezdában a Pragerstrassen formális pogromot rendeztek a náciak. Szétronbaltok egy zsidó fényképezőüzletet és félholtra verték annak tulajdonosát. Mindent porrázúztak, az üzletet kifosztották, míg végül megjelent a rendőrség és nem a rombolókat, hanem a súlyos állapotban levő üzlet-tulajdonost vette őrizetbe. Az üzlet most zárva van, hogy tulajdonosával mi történt, senkinek sem tudja. Drezdában minden zsidó üzletnek plakátot kellett kiragasztania, hogy „zsidó üzlet”. Drezdában van egy áruház, melyben hatvan ember dolgozik és tulajdonosa zsidó. A náciak terrorjának sikerült elérnie, hogy a tulajdonos nem lépheti át többé üzlete küszöbét. Leopold Wertheimernek, a

Napról-napra hizott

Már a legkisebb réta is elfárasztotta

Most több mint fél kilót fogy hetenként

Minden kövér embernek — és kövér asszonynak is — el kellene olvasnia, amit ez a kövér ember ír számukra:

„Kis termetű ember vagyok, de csakis magasságomat illetőleg, de kövér a másik irányban. Nem nagyon vettem eleinte észre, de a hizás annyira haladt, hogy komoly kelmelenségeket okozott némem és oda fajult, hogy egy időben fáradt lettem, ha csak 100 métert is mentem. Egy nap azután valamelyik lapban olvastam, mennyi jót tett Kruschen kövér embereknek. Vásároltam egy üveget, követtem az előírást és boldogan közlöm, hogy 4 hét alatt 2 kilót fogytam. Sokkal mozgékonyabb és kevésbé fáradt vagyok — valóban kúttónban használt!” — J. H. B.

Elterden a legtöbb sőtől, Kruschen nem csak haszálj. Hat ső kombinációja, amelyeknek erősítő a hatásuk a szervezetre, testnek minden porcikájára, idegére. Kruschen megóvja szervezetét a rothadó anyagoktól. Mig ez a felesleges anyag a testben van, előmozdítja reuma és egyéb mérgek kifejlődését. Es a természet ki van téve annak, hogy kénytelen védekezni a mérgező anyagok ellen oly módon, hogy azokat zsírréteggé változtatja.

A Kruschen sőt több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

ötenek oly éles formákat a zsidóüldözések, mint másutt, mert itt a zsidókat a genfi konvenció védi.

Görlitzben letartóztatták fajgyalázás címén a legnagyobb konfekciós üzlet tulajdonosát. Az üzlet helyiség összes ablakait reprodukálhatatlan felirásokkal árasztották el. A letartóztatott család állandó rettegésben él, felesége teljesen összeroppant. Amikor az üzlet-tulajdonost miután ártalannak bizonyult, szabadlábra helyezték, szanatóriumba ment. Alig hogy megérkezett, újabb letartóztatást és többé nem eresztették ki.

Az „elnökjelölt” Ford ma Amerika leggazdagabb embere

Newyork, október 4. Közölte az Uj Kelet, hogy a republikánus párt minden valószínűség szerint elnöknek fogja jelölni a következő választáson Henry Fordot, akit ma egyébként a világ leggazdagabb emberének tartanak.

Henry Ford a napokban tette közzé üzemének záróművét. Eszerint tiszta nyeresége hozzávetőleg százmillió dollár. Igaz ugyan, hogy 1932-ben ötvenmillió dollárt vesztett Ford különböző gyári és gumityűtővnyes vállalatában, ez azonban nem ejtette kétségbe a vállalkozó szellemű embert. Intenzíven dolgozott, különösen a tengerentúli országokban és már a következő évben kártalanította magát. Henry Ford vagyonát egyébként a Wallstreeten két és félmilliárd dollárra becsülik.

A vagyon három részre oszlik: Henry Fordra, feleségére és fiára. Fordnak mindig büszkesége volt, hogy ezt a hatalmas vagyonkomplexumot egyszerűen egyedül hozta létre. Farmer fia volt, aki már gyermekkorában mechanikai és technikai problémákkal foglalkozott, nem szeretett olvasni, sem színházba járni. Ami ideje maradt, azt mindig kísérletezgetéssel vagy pedig a szabadban való sétával töltötte.

Henry Ford hetvenkétéves, szikár férfi, aki még ma is frissen dolgozik és lelki erőinek teljében van. Ma kétszáz ezer munkással dolgozik gyáraiban. Az üzeméhez tartozó bányákat, gumifabrikákat és fagegmunkáló gyárakat, eladótélepeket, stb. idezámtitva, még közel kétmillió embert foglalkoztat. Ha a Ford-üzemek megállnának, akkor ez a legnagyobb zavart idéznél elő Amerika közgazdasági életében.

Henry Ford készpénzét 200 millió dollárra becsülik. Neki ugyan nincsen szüksége normális üzletei lebonyolításánál ennyi pénzre, de 1921-ben úgy meg volt szorulva készpénz dolgában, hogy már szinte a bankok martalékává lett a roppant vállalat. Az akkor szer-

zett tapasztalatok arra készítették őt, hogy nagy pénztartalékokat halmozzon fel. Mielőtt automobiloikat gyártott volna, 1904-ig Edison villamossági üzemében volt mint mérnök alkalmazva. Részvénytársaságot hozott össze 125 ezer dollár alaptőkével, amelybe ő mindössze 40 ezer dollárt helyezett, a többit barátai adták. Nemsokára azonban megvásárolta a részvényeket. 1919-ben az egyik részvényes tiltakozott az ellen, hogy Ford a vállalat minden nyereségét beinvestálja a gyárakba. Minthogy az ilyen szerű beavatkozást Ford nem szerette, ennek a barátjának a részét is megvásárolta csekély 75 millió dollárért. A százdolláros részvényekért 12 ezer 500 dollárt kellett fizetnie. Egy másik partnerét, aki 2500 dollárt investált, kerek egymillió dollárral tudott „elintézni”.

Minden dollármilliomos, aki saját erejéből küzdötte fel magát, jelszót dobott az amerikai köztudatba. Fordnak a jelszava: „Az győz, akinek keményebbek az idegei”. Még ma is azon dolgozik, hogy újításokat vezessen be. Állandóan technikai folyóiratokat olvas és legnagyobb érdeklődéssel kíséri a motorok fejlődését.

1903-ban 40 ezer dollár megtakarított pénze volt, azóta vagyona állandóan emelkedett. 1910-ben 18 ezer autót állított elő, ma kétmillió autót produkál évente. Az emberek csodálkozással nézik, hogy a dekonjunktura idejében is mennyire terjeszkedik. Újabb és újabb gyárakat épített. Üzleti ellenfelei fejcsóválva kérdik: mikor fog csódot mondani ez a Ford?

Kétszer már volt is olyan helyzetben és pedig 1920-ban és 1921-ben. Be is zárta 1921 decemberében üzemét. Akkor 20 millió aktívával szemben 60 millió dollár passzívája volt. Ő azonban nagy energiával, ügyes bürömanipulációkkal rendbehozta magát. Ez volt az ő legnagyobb büszkesége.

Most pedig az a legnagyobb büszkesége, hogy elnökjelöltként emlegetik.

SPORT

Az Universitatea örökre fekete listára tette Ceareanu bíró

Cluj, október 4. (Az Uj Kelet tud.) Mint azt már tegnapi számunkban megírtuk, az Universitatea vezetősége a vasárnapi Univer-sitatea-Ripensia mérkőzés járókévezetője ellen a szövetség illetékes fórumai előtt feljelentést adott be. Az Uj Kelet azonban a hivatalos lépésen kívül rendkívüli vezetőségi ülést hívott össze, amelyen éles kifakadások hangzottak el a lelkiismeretlen járókévezető ellen. Sajnos, a játékevezető elleni panaszok teljesen jogosak. Az utóbbi időkben a futballbírók — tisztelt kivételnek — letértek hivataluk útjáról és a kezükbe adott hatalommal visszaélték. Különböző érdekek szolgálataiba állították a labdarugósportot ugyanarra, hogy immár egyetlen mérkőzés sorsa sem függ a csapatok képességei és pillanatnyi formájától, hanem kizárólag a korlátlan joggal felruházott és ítéleteiben megfellebbezhetetlen játékevezető jó vagy rosszindulatának van kitéve.

Az Universitatea vezetősége drasztikus határozattal vett magának a múlt vasárnapi U-Ripensia mérkőzés bíráján, Ceareanun, elégtételt. A vezetőségi ülés ugyanis egyhangú határozattal Ceareanun örökre fekete listára helyezte, mint olyant, aki az Univer-sitateanak mérkőzést többé nem vezethet. A vezetőség ezenkívül felhívással fordult az ország valamennyi a sportban csak sportot kereső sportemberéhez, kérve, hogy a román labdarugás purifikálása érdekében beindított akcióhoz csatlakozzanak.

Az erre vonatkozó jegyzőkönyv így hangzik:

„Dr. Dragomir Silviu egyetemi tanár, a Román Akadémia tagja beszédében a futballszakszövetség vezetőjének, a vezetőség szenior tagjainak (akik közül többen képviselték Románia színeit a külföldön és szereztek számára dicsőséget), valamint a saját maga által látottak alapján úgy véli, hogy az egyesületnek szakiatlan kell azon elvi álláspontjával, hogy bírói ítélet ellen nem óv. Mert az, amit Ceareanu bíró a sporttelep 40000 nézője előtt művelt, súlyos megsértése a játékevezetői morálnak. Annál is inkább, hogy a hasonló megnyilatkozások immár Románia labdarugósportjának aláásására szolgálnak, amely tényre fel kell hívni egy a sportársadalom mint a sport irányítóinak figyelmét. Indítványozza, hogy a vezetőség a maga részéről örökre törölje Ceareanun bíró az azok közül, akik az egyesület részére mérkőzéseket vezethetnek.

Dragomir professor indítványát a vezetőség egyhangúlag fogadta el. Elhatározták még, hogy az egyesület a hozott határozatról értesítse az összes lapokat, a labdarugósport összes fórumait, az UFSR-t és az OTTR-t.

Csillárvételnél
keresse meg
új gyári raklárunkat
GANNWAL JAKAB
CALTA 1
DECEMBER 23.
TELEFON 747.

Palesztinai Eszrogim

ארץ ישראל
אתרוגים

legotcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

B. Glasner Cluj,

C. Traian 31. Az előírítás úgy engros, mint detailban f. hó 30-án, 11-12-ig kezdődik meg.

P. M. Viteazul 39. sz. a. az udvarban.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESEN AZ UJ KELETBEN

A kopaszsgot és a parókát
HELYES HAJÁPOLÁSSAL elkerülheti!

TRILYSIN, a biológikus hajerősítőszer tudományos szempontból is a leginkább felel meg a hajhullás leküzdésére.

TRILYSIN COLESTERINT tartalmaz, azt az anyagot amelyre a hajhagymáknak erősítésükre szükségük van. TRILYSIN tehát a haj GYOKERÉNél ORVOSOLJA, megerősíti a haj növesztését, megakadályozza a hajhullást és megóvja Önt a kopaszsgtól!

TRILYSIN

A BIOLÓGIKUS HAJERŐSÍTŐSZER

megakadályozza a korpaképződést és a hajhullást

Október 6-án életbelép az új vasuti menetrend

Csak jelentéktelen változásokat hoz az új menetrend

Cluj, október 4. (Az Uj Kelet tud.) Október 6-án, vasárnap lép életbe az új, őszi vasuti menetrend. Az új menetrend nagyjában nem különbözik a régítől. A vonatjáratok száma változatlanul megmaradt, nem szüntettek be és nem iktattak be új vonatokat. Mindössze az indulásoknál van néhány perces változtatás.

És színt: személyvonatok: Oradea felől érkezik 24.40 perckor és 1.30 perckor indul Teius felé. Teius felől érkezik 1.29 perckor és 2.20 perckor indul Oradea felé. Brasovból érkezik 6.15 perckor. Oradeáról érkezik 6.28 perckor, indul 6.43 perckor Brasovba. Érkezik Oradeáról 6.28 perckor, indul 6.43 perckor Brasovba. Indul Oradea felé 6.30 perckor. Indul 7.15 perckor Satumare felé, Satumare felől érkezik 8.05 perckor. Oradeáról érkezik 10.53 perckor. Teiusról 12.27 perckor érkezik, indul 13.10 perckor Oradea felé. Érkezik Teiusról 12.27 perckor, indul 13.15 perckor Satumare felé. Érkezik Teiusról 12.27 perckor, indul 13.45 perckor Brasov felé. Érkezik Brasovból 16.15 perckor, indul 16.32 perckor Oradea felé. Érkezik Oradea felől

17.39 perckor, indul 17.54 perckor Teius felé. Érkezik Satumaréről 20.21 perckor.

Motors vonatok: Indul 1.10 perckor Dej felé. Indul 5.05 perckor Dej felé. Érkezik 6.42 perckor Dejről. Érkezik Dej felől 9.04 perckor. Indul Dej felé 9.45 perckor. Érkezik Dejről 11.40 perckor. Érkezik Dejről 14.21 perckor. Indul Dej felé 14.23 perckor. Érkezik Dejről 16.24 perckor. Indul Dejről 16.40 perckor. Érkezik Dejről 18.28 perckor. Indul Dej felé 18.29 perckor. Indul Dejre 21.45 perckor. Érkezik Dejről 23.05 perckor.

Gyorsvonatok: Érkezik Bucurestiből 7.50 perckor. Érkezik Bucurestiből 9.31 perckor, indul Oradea-Satmar felé 9.42 perckor. Érkezik Oradeáról 12.13 perckor, indul Bucurestibe 12.28 perckor. Érkezik Bucurestiből 18.59 perckor, indul Oradea felé 19.11 perckor. Érkezik Satumaról 20.36 perckor, indul Bucurestibe 20.46 perckor, indul Bucurestibe 21.25 perckor.

Rapid vonatok: Episcop. Bih.-ről érkezik 8.59 perckor, indul 9.05 perckor Bucurestibe. Érkezik Bucurestiből 23.21 perckor, indul Episcop. Bih. felé 23.26 perckor.

Az UJSÁGIRÓKLUBBAN ma, szombat este

CIRTIU ADRIAN

a bécsi Volksoper és a bécsi rádió népszerű tenorisa.

KÖZGAZDASÁG

Heti negyven óra lesz az ipari tisztviselők munkaideje

Bucuresti, okt. 4. (Az Uj Kelet tud.) A munkaügyi minisztérium még szeptember 18-án rendeletet adott ki, mely a következőképpen hangzik: „Mindazon iparvállalatok központi irodái, mely gyárak Bucurestiben, vagy annak körzetén kívül működnek, délelőtt 1/2-9-től 1-ig és délután 4-7-ig dolgozhatnak, kivéve a szombatot, amikor ezek az irodák csak 8-tól 12-ig tarthatnak nyitva.”

Ez a miniszteri rendelet tehát a bucaresti és bucaresti-környéki iparvállalatok tisztviselőinek munkaidejét a heti 48 órától 43 órára szűkíti le.

A munkaügyi miniszter azonban a megkezdett csapáson tovább akar hódni és szeptember 26-ára magához kérte az Uj Kelet megbízottait, akikkel közölte azt a tervét, hogy az iparvállalatok alkalmazottainak munkaidejét az egész ország területére érvényes hállyal heti 40 órára akarja rendeltileg korlátozni.

A munkaügyi kormány elhatározása a gyárparosok körében élénk ellenszenvvel találkozott. A vállalatok arra hivatkoznak, hogy az érvényben levő törvények heti 48 órában állapítják meg az alkalmazottak maximális munkaidejét, aminek csökkentésére az érdekelt vállalatok hozzájárulása nélkül a kormánynak nincs joga.

A munkaügyi kormány elhatározása a gyárparosok körében élénk ellenszenvvel találkozott. A vállalatok arra hivatkoznak, hogy az érvényben levő törvények heti 48 órában állapítják meg az alkalmazottak maximális munkaidejét, aminek csökkentésére az érdekelt vállalatok hozzájárulása nélkül a kormánynak nincs joga.

Ujabb importengedélyek. Legutóbbi jelentésünk óta a következő újabb jelentősebb behozatali engedélyeket adták ki: Ind. Rom. de Tesaturi Medias 41752 kgr. pamutfonal Angliából való behozatalára 2 millió 714.000 lej értékben. — M. Matzek, Sighisoara 11822 kgr. gyapofonal Ausztriából való behozatalára 1.059.200 lej értékben. — Buhusi posztó-

gyár 20.000 kgr. pamutfonal Ausztriából való behozatalára 1.200.000 lej értékben. — Wartparonian, Bucuresti 10.000 kgr. pamutfonal 1.958.000 lej értékben. — Buhusi további pamutbehozatalra Ausztriából 2.600.000 lej értékben. — Dobay, Timisoara 2200 kgr. pamut Ausztriából való behozatalára 124.000 lej értékben. — Silbermann & Co, Oradea

pamutbehozatalra 147.600 lej értékben. Rumpf textilgyár, Timisoara pamutfonalalra 397.000 lej értékben. — „Pandy” Satumare pamutra 102.000 lej értékben. — Singer Jakab, Dej, pamutra 196.000 lej értékben. — Szindarszky, Lugoj, pamutra 240.000 lej értékben. — Salvator, Oradea, pamutra 87.000 lej értékben. — Ind. Rom. Tesat., Medias pamutra az Egyesült Államokból 110.000 kgr. 7.150.000 lej értékben. — Samuil Karres, Medias, nyersanyagbehozatalra Jugoszláviából 320.000 lej értékben. — Scherg Fratji, Brasov, szintén Jugoszláviából 246.000 lej értékben. — Thomas Binder, Sibiu, Németországból 100.000 lej értékben. — Czitter Lajos, Oradea, szintén Sématországból 423 vamtétel 89710 kgr. 2.619.000 lej értékben.

44 százalékos felár a kompenzációjánál. A kereskedelmi minisztérium rendelkezésben közölte a kompenzációs kivételre és behozatalra vonatkozó új rendszer alapvonalait. Ez a rendszer azonban még nem tekinthető véglegesnek és jelentékeny módosítások várhatók e téren. A kormány annak érdekében, hogy az új külkereskedelmi rendszert életbeléptető június 11-iki minisztertanácsi jegyzőkönyvnek legalább formailag érvényt szerezzen, a kompenzációs uton behozott cikkek is 44 százalékos devizaprémiúmmal vonja. Ugyanakkor azonban a kompenzációs uton exportált áruk után 44 százalékos kivitel prémium engedélyezését határozta el. Tulajdonképpen tehát az egész eljárás könyveléstechnikai kérdés és a kompenzációs kivétel és behozatal mentes lesz a felárakról és prémiumokról. A kormány tudvalevőleg összefoglalta azokat az árucikkeket, amelyek kivétel ellenében kompenzációs importot engedélyez. Bucuresti jelentések szerint ezeknek az árucikkek a kimutatása még jelentékenyen bővítheti fog. Szakkörökben az az általános vélemény alakult ki, hogy a kormány az iparvállalatok nyersanyagkészletének teljes kifogyását tapasztalva, a lehetőséghez képest minden kompenzációs kérést kedvezően fog véleményezni.

A buzaértékesítési illeték beszüntetését kéri a bucaresti malomvállalatok. A bucaresti malomok kérték a földművelésügyi minisztériumot, hogy szüntesse meg a lisztértékesítési illetéket. A malomok kérésüket azzal indokolják, hogy a lisztárak emelkedő tendenciát mutatnak és így a gazdák ezen illeték nélkül is megtalálják számításukat. A beadvány felett még nem döntött a kormány.

Október 7-re munkaszünetet kaptak a zsidó alkalmazottak. A kereskedelmi és iparügyi vállalatok tudomására adták az iparkamark, hogy a munkaügyi minisztérium 61164 számú rendeletével október hetedikére a zsidó alkalmazottaknak teljes munkaszünetet engedélyezett.

A cluji ipartestület az elmúlt évi tagsági díj hátralékokra kedvezményeket nyújt tagjainak. Eszerint 50 százalékos engedményben részesülnek azok a tagok, akik hátralékukat október 31-ig kifizetik, 40 százalékos engedményt kapnak azok, akik tagdíjukat november 31-ig és végül 30 százalékos elengedésben részesülnek, akik december 31-ig kifizetik a múlt évről fennálló tagdíjhátralékukat.

Nagy fényvel ülik meg ezidén Mária királyné születésnapját. Bucurestiből jelentik: Október 29-én ünnepli Mária királyné születésnapját. Ez alkalommal nagyszabású

A banktormányzó királyi audienciája. Sinaiaról jelentik: Az uralkodó tegnap kihallgatáson fogadta Mitija Constantinescu banktormányzót.

Választási jelet kapott a Frontul Romanesc. Bucurestiből jelentik: A Frontul Romanesc benyújtotta választási jelet: két koncentrikus kör, közepén egy ponttal. A jelet az igazságügyminisztérium illetékes bizottsága elfogadta.

Érettségizett, perfekt német és román 26 éves fiatalember, ki Clujon fontos zsidó közéleti pozíció betöltésére telepedne le, bármilyen szerény díjazású állást keres. Szíves megkeresések „Zsidó közélet” jellegre a kiadóba.

A bolgár külügyminiszter Belgrádban. Belgrádból jelentik: A bolgár külügyminiszter Szófiába utaztatában a jugoszláv fővárosba érkezett s találkozott Sztrojadinovics miniszterelnökkel.

Utazót Erdély részére

aktív, energikus, jól bevezetett gyógyszerész és drogeriában, komoly garanciával és jó referenciákkal, keres „FARCOSA”, Str. 11 Junie 67. Bucuresti.

Bu

„B

Bucuresti

első avare

minisztere,

rulkak a

napokban,

a kisebbsé

egyik karr

Bucsan egy

tult hang

közül:

— A ki

Bucsan —

teljesen há

utóbb azon

a fejét és

jelenteni a

ellenállása

südni fog.

azt holnap

kérni.

— Valós

folytatta B

nak az álla

állapításom

is, hogy a

letes és iga

A sovinizm

jogosultság

amelyet ug

rosházi szol

mazottakkal

gyen. Ugya

fel előttem

sebségi po

törésére köt

borzalmas s

tam.

— Tulzot

pánkodást i

relnek benn

tőlük.

Kérdem:

ban valaki,

elem előret

el? Mert a

egy a gazda

Ha

me

ség

Haifa

Páris,

háboru kirok

szerint meg

megoldását,

pirendjén sz

sen a mind

tőlul az ang

nak kérdése.

ügyminiszter

világot, hogy

tása a Földk

ságtalan akt

szemben, az

jai készen á

több, a gyor

ben az ang

rizsban azirá

francia flotta

angol hajóha

ban valamely

mal szemben

gol hajóhad

nek. Az ang

hajóit irányi

Földközi ten

hajórajokat

geren szolg

Rendkívül gy

hajók és az

tipusu uszó

összpontosult

tát képezve,

godt vizein v

Bucsan volt belügyi alminiszter tisztult hangu nyilatkozata a kisebbségi kérdésről

„Bünténynek tekintem a kisebbségi kérdés megoldásának állandó halogatását” — mondotta Bucsan

Bucaresti, október 4. Bucsan Cornel, az első avareszkánus kormány volt belügyminisztere, nyilatkozatot adott az Adeverulnak a kisebbségi kérdésről. Ezekben a napokban, amikor hallatlan uszítás folyik a kisebbségi kérdés körül, amely uszítás egyik karmestere éppen Goga Octavian, Bucsan egykori miniszterháza, jóleső tisztult hang szólal meg e nyilatkozat sorai között:

— A kisebbségi kérdést — mondotta Bucsan — e pillanatban más események teljesen háttérbe szorították. Előbb, vagy utóbb azonban ez a probléma ismét felüti a fejét és akkor komoly veszedelmet fog jelenteni az államra nézve. A kisebbségek ellenállása ugyanis az idő múlásával erősödni fog. Amit ma egyénenként kérnek, azt holnap mint kollektivumok fogják kérni.

— Valóságos bünténynek tekintem — folytatta Bucsan — e kérdés megoldásának az állandó halogatását. Ehhez a megállapításomhoz sietek hozzáfűzni még azt is, hogy a kisebbségi kérdést csak becsületes és igazságos alapon lehet megoldani. A sovinizmusnak itt nincs helye és nincs jogosultsága. Az a bizonyos nacionalizmus, amelyet úgy gyakorolnak nálunk, hogy városi házi szolgálkakkal és postahivatali alkalmazottakkal hadakoznak, valóságos szegény. Ugyanígy tragikomikusnak tünik fel előttem az a kívánság is, amely a kisebbségi polgárt a román nyelv kerékbe-törésére kötelezi, ahogy ennek eredményét borzalmas szövegű cégtáblákon tapasztal-tam.

— Tulzottnak tartom továbbá azt a so-pánkodást is, hogy a kisebbségek lehenge-rlenek bennünket és nem tudunk megélni tőlük.

Kérdem: vajjon kimutatta-e számok-ban valaki, hogy az egyesülés óta a román elem előretörése milyen eredményeket ért el? Mert abból világosan kitűnik, hogy úgy a gazdasági, mint a társadalmi és kul-

turális életben jelentős hadállásokat sike-rült szerezniük. Egyes városokban a ro-mán élet olyan fejlődést mutat, amelyet a magyarok ezer év magyarosító politiká-jával sem tudtak elérni. Legyünk tehát komolyak és hagyjuk azt a mesét, hogy a kisebbségek szájunkból kiveszik a kenye-ret.

A probléma megoldását a következő-képpen képzelem el a volt alminiszter:

— Minimális programot kell kidolgozni, amelyhez valamennyi párt hozzájárulna. Ezt a programot aztán a parlament is megszavazná. 1923-ban legalább így kép-zeltem el a megoldást.

Addig azonban meg kell változnia az erkölcsi légkörnek. Módosítanunk kell ma-gatartásunkat a kisebbségekkel szemben, meg kell őket győznünk, hogy barátság-gal közeledünk feléjük és javukat akar-juk.

„Mások megbecsülése önma-gunk megbecsülését jelenti”

— Hangoztatom, hogy nincs sok vesz-teni való időnk, mert minél inkább késik a megoldás, a probléma annál bonyolul-tabbá válik. Olyan kérdéssel van dolgunk, amelyet maga a természet termelt ki.

Hozzá kell szoknunk ahhoz a gondolat-hoz, hogy valaki, aki egy nyelvel és egy hittel született, köteles nyelve és hite mel-lett megmaradni és általuk fejlődni.

Az államot erkölcsi alapon kell felépi-teni, hogy létjogosultságot nyerjen. Mind-annyiunkat át kell hatnia annak az igaz-ságnak, hogy az igazságtalansággal szem-ben anyagi haszon nem jelenthet ellenér-téket. Mert minden igazságtalanság meg-bosszulja magát. Nagy-Romániát azért te-merthettük meg, mivel az osztrák-magyar monarchia rendszere igazságtalan volt. Akkori érzésünket nem ültethetjük át a kisebbségek lelkébe. Mások megbecsülése végeredményben önmagunk megbecsülését jelenti.

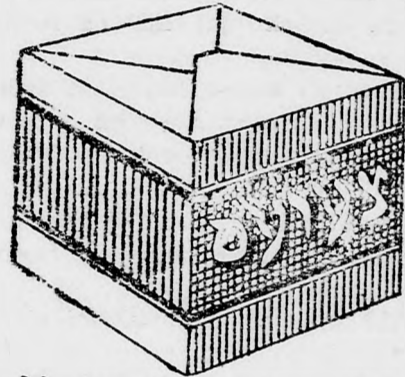

A feldiszitett ünnepi sátorban

בסכות תשבו שבעת ימים

ויעבדו (7) טאגן ויירד אין דא

סיבה נעשפיונו. עם שמעקנו וזרה נוט דא שפיונו ווען דא פאמיליע וך קלאהר בעוויש אזוי. דאס דיעועלבען מיט דען פארצייליכעם פערלאסליך כשר „צערעס” פפלאנצען פעטט הערע” שטעלט ווירדען, דאדער איז יעדע יודישע הויפער וועט שטרעבט דאמיט איהרע פאמיליע שמחה וועט צו בערייטען אונד פערלאנגען דאס 100% ריינעם „צערעס” שפיונפעטט כשר.

Ceres כשר
100% növényi zsiradék

Ugy tejes, mint husos étekek számára

Ha a Földközi tengeren megütköznének az ellen-séges hajó- és légiflották

Haifa szerepe egy esetleges angol-olasz légi és vízi háboruban

Párizs, október 4. Az olasz-abesszin háboru kirobbanása siettetni fogja a jelek szerint megannyi függőben lévő kérdés megoldását, amelyek a nemzetközi élet napirendjén szerepeltek. Egyebek között éle-sen a mindennapi aktualitások előterébe-től az angolok esetleges bekapcsolódásá-nak kérdése. Bár Samuel Hoare angol kül-ügyminiszter igyekezett megnyugtanni a világot, hogy az angol flotta összpontosí-tása a Földközi tengeren nem volt bará-társágtalan aktusnak számvva Olaszországgal szemben, az angol király öfelsége hajóra-jai készen állnak a közbelépésre. Sőt mi-több, a gyorsabb siker biztosítása érdeké-ben az angol kormány puhatolózott Pá-rizsban aziránt, vajjon a Földközi tengeri francia flotta hajlandó-e közreműködni az angol hajóhadal szankciók alkalmazásá-ban valamely háborút kezdeményező állam-mal szemben. Az egyesített francia és an-gol hajóhad hatalmas harci erőt képvisel-nek. Az angolok legrősebb és leggyorsabb hajóit irányították a Földközi tengerre. A Földközi tengeri kikötőkben állomásozó hajórajokat megerősítették az Északi ten-geren szolgálatot teljesítő egységekkel. Rendkívül gyors cirkálók, hidroplán anya-hajók és az Erzsébet királynő és Renown típusu uszó várak mind ezeken a vizeken összpontosulnak, a leghatalmasabb flot-tát képezve, amely a Földközi tenger nyu-godt vizein valaha is összegyűlt.

Az angol hajóraj egységei a Földközi tenger négy stratégiai pontján: Gibraltár-ban, Máltán, Port Saidban és Haifában őr-ködnek. A háboru kirobbanása esetén az angol hadihajók elzárják a tenger torko-latait. Gibraltár és a Szezi csatorna el-zárásának következményei katasztrófális-an hatnának vissza Olaszországra. Ebben az esetben ugyanis az Atlanti óceán utján való élelmezés lehetetlenné válna és a Ke-let-Afrikába küldött csapatok megerősíté-sének kilátásai zéróra zsugorodnának ösz-sze. Az egyetlen megoldás ebben az eset-ben a Földközi tenger torkolatait őr-ző erőkkel való összeütközés volna. Természe-tes dolog, hogy a ma csak politikailag szemben álló erők tengeri összeütközése súlyos következményeket vonnának maguk után Európában. Mindenesetre számolni kell ezzel a lehetőséggel is. Az angol flotta létségtelenül felette áll az olaszoknak, úgy a hadifelszerelés, mint a gyorsaság szempontjából. Az olasz haditengerészet vezetői számára nem marad tehát más hátra, mint a meglepetésszerű támadás. Torpedórombolók és tengeraltjárók egy-idejűleg rajtaütésszerűen kísérlék meg az angol övön való átjutást. Elsősorban Mál-tát fogják megtámadni és ez a sziget nem fog tudni ellenállni a támadásoknak. Bár az utóbbi időben ezt a szigetet is igyekez-ték az angolok haditengerészeti szempont-ból megerősíteni. Az olasz hajórajok és

repülőrajok bombázásai rommá fogják át-alakítani a híres szigetet. Az angol hadi-tengerészeti admirálisát meg van győző-dve egyébként is a Málta megvédése érde-kében hozott áldozatok hiábavalóságáról. Az admirális az utóbbi időben nyugat-ról és a centrumból délkeletre és keletre helyezte át az angol flotta tengeri bázis-ait. Port Said és Haifa a jövő háboru nagy hadikikötői. Mindkét kikötő a legkö-zelebb van a Szezi csatornához, tehát Indiához. Haifa azért is hivatalva van az angol rajok befogadására, mert ott végző-dik a mossuli petróleum-vezeték. Már pe-dig a flottáknak petróleummal való ellátása rendkívül fontossággal bír. Az olasz légi-rajok igyekezete elsősorban arra fog irányulni, hogy a kikötő nagy tartályait szétrombolják.

olasz haditengerészetnek azonban értékes szövetségese az aviatika. Az olasz hidroplánok a kék légi flották a legkevésbé sem lebecsülendő erőt képviselnek. Mindeneset-re tény az is, hogy az aviatika romboló erejét tulbecsülték. A repülőgép bombá-jának romboló hatása általában nagyobb, mint az ellenséges hajóról jövő ágyutüz. Az angolok azonban gondoltak erre is és hadihajóik exponáltabb hidjait erőteljes páncélráccsal védik a légitámadások el-len. Az olaszoknak nem szabad elfelejte-niük azt sem, hogy a Földközi tengeren összpontosított angol flottának négy hid-roplán anyahajója van: L-Eagle, Coura-geous, Furies és Glorious. Mindegyike 22 ezer tonnás, 30 csomó átlag sebességgel. Mindegyik anyahajó, vadász és megfigye-lő repülőgépeken kívül két-két bombavető repülőrajt is szállít. Ilyen körülmények között az olasz légi erők támadási lehetőségei az angol kikötők ellen lényegesen mérsékeltebbek, annál is inkább, minthogy az olaszoknak nincs egyetlen anyahajójuk sem.

KIFÉNYESEDETT, zsiros ruhákat speciálisan tisztít
CZINK vegyészeti gyára

A timisoarai szálló-kilakoltatás tragikomikus epilógusa

A méltatlankodó vendéget, akinek ellopták a pénzt, átadták a hadbírósnak

Timisoara, október 4. Mint megírtuk, a timisoarai Ferdinand-szállót a timisoarai hatóságok kilakoltatták. Ma délután érke-zett vissza a szálló egyik lakója, Dumitru Ionescu, a fővárosi Curentul című lap ki-adóhivatali tisztviselője, aki inkasszó-kör-utját végezte a Bánátban. Távollétében az ő szobáját is kiürítették és bőröndjét a portásfülkében helyezték el. Ionescu föl-háborodva vette tudomásul kilakoltatását és valóságos idegrohamot kapott, midőn észrevette, hogy egyik bőröndjéből hiány-zik 76 ezer lej, az az összeg, amelyet Ti-misoaran inkasszált.

A helyszínen lévő Mustetiu Coriolan rendőrkomiszár azonnal hozzálátott a nyomozáshoz. Kihallgatása alkalmával Iones-cu sorozatos szidalmakkal illette a timi-soarai hatóságokat és a rendőrséget, mire a komiszár jegyzőkönyvet vett fel a tör-ténekről és a szerencsétlen panaszost ha-tóságsértés címén átadta a hadbírósnak.

— Tovább özönlik az arany Amerikába. Londonból jelentik: Tegnapi újabb 38 millió dollár értékű Amerikába szállítandó aranyra béreltek hajóúrt.

Rákbetegség és husevés

Örökítő betegség-e a rák? Foglalkozás és rákbetegség

Adám Lejos dr., az ismert budapesti egyetemi tanár az orvosi tudomány egyik leg-
 etetőbb problémájáról, a rákbetegségről
 nyilatkozott. A tudós professzor fejtegetései
 és megállapításai igen érdekesek és nagy-
 ban hozzájárulnak ahhoz, hogy az emberiség
 rettenetes és eddig legyőzhetetlen betegsége-
 gét megvilágítsák.

— Helyese — kérdi Adám dr. professzor
 — ha a nyilvánosságot a rákbetegség kérdé-
 sével foglalkoztatják? Vajon az ilyen problé-
 mákkal való foglalkozás nem hat-e idege-
 sítőleg és zavarólag a laikus közönségre? Bi-
 zonyára vannak emberek, akik rögtön azt
 hiszik magukról, hogy abban a betegségben
 szenvednek, amelyről olvasnak, vagy elő-
 adás hallgatnak. Ez azonban nem áll a nagy-
 tömegekre.

Az igazi rákbeteg fél a valószínűtől és ezért
 elég gyakran kerül az orvost. Ha azonban
 olvassuk, hogy Angliában az 1911—1934. évek
 között 697.518 ember halt meg rákbetegség-
 ben, az Egyesült Államokban pedig egyedül
 csak 1930-ban 125.000, Németországban
 76.000, ha tehát belátjuk azt, hogy a civilizá-
 ciónk országában több ember hal meg rák-
 betegségben, mint tüdőbajban, nem tehet-
 jük túl magunkat és be kell látnunk annak
 szükségességét, hogy a közvéleményt a rák-
 betegségtől való óvakodás és a gyógyítás
 és szűrésről felvilágosítsuk. Ezt annál is
 inkább, mert a rákbetegségnél a százalékos
 halálosági szám statisztikailag kimutathat-
 óan emelkedik és a rákbetegségeknek alig
 egyharmad része hívja idejében az orvost,
 amikor még lehetne rajta segíteni. A rák-
 betegnek kétharmada csak akkor fordul or-
 voshoz, amikor már késő.

A rákbetegség a föld minden részében
 feltűnik. Minden embernél jelenléte, fajra
 és színe való tekintet nélkül. Állatoknál is.
 Sokáig azt hitték, hogy a rák a hideg zóná-
 kban éppen olyan kevésbé fordul elő, mint
 a trópusi vidékeken. És az is hitték, hogy a
 rákbetegség csak a fehér embert támadja
 meg. Ma, amikor a statisztika mindig nagy-
 ogyobb s nagyobb területeket ölel fel, meg-
 állapították, hogy a rák éppen úgy előfordul
 a lappok földjén, mint Arábiában, Indiában,
 a négerknél és az angoloknál. Sokáig azt
 is hitték, hogy a rákbetegség a husevéssel
 áll összefüggésben, főleg azok a rákjelensé-
 gek, amelyek az emberi test táplálkozási
 csatornáin észlelhetők. Azt mondták, hogy
 a rák inkább az olyan népeknél, amelyek
 főleg növényi táplálékot vesznek magukhoz.
 Közben Greenwood kimutatta, hogy olyan
 népeknél, akik majdnem kizárólag növényen
 élnek, a rák éppen olyan gyakori, mint hus-
 evőkénél.

Ha ki is mutatták, hogy asszonyoknál a
 mell- és anyaméh-rák, a férfiaknál viszont a
 torok- és gégerák fordul elő gyakrabban,
 úgy végeredményben még sem jelent előnyt
 úgy az egyik vagy másik nem részére. A
 rák nem is kizárólag az öreg kor betegsége,
 ha elemetesebb korban gyakrabban is for-
 dul elő, mint fiatalabebeknél.

Kimondottan gyakoribb a rák egyes, há-
 tározott foglalkozásoknál. Anglia a tizenha-
 todik században az ugynevezett kémény-
 seprőrákot ismerte, amely ma megfelelő óv-
 intézkedések mellett Angliában és másutt
 is már ritkább. A kéményseprőnél a korom
 okozott elváltozásokat, amelyek a rákbeteg-
 séghez vezettek. Ismeretes a szurok- és bri-
 ket-munkások rákmegetedése, amely a
 testnek a forró szurokgázokkal érintkező
 felületén jelentkezik. Van paraffinrak olyan
 munkásoknál, akik ezzel az anyaggal dolgoz-
 nak. A munkásoknak egy másfél százaléka
 betegszik a rákban, míg azon munkások kö-
 zül, akik gyapjúfonógépeknél dolgoznak, 11—
 12 százalék betegszik meg. Petróleummun-
 kásoknál a rákmegetedés 5 százalék, ép-
 pen úgy olyan emberekénél, akik anilinfesték-
 kel dolgoznak. A professzionista rák csoport-
 jához tartoznak azoknak megetedései,
 akik röntgensugarakkal dolgoznak. Ameddig
 nem tudtak a röntgensugarakkal helyese-
 bánni, igen sok áldozatot szedett a rák. Az
 ugynevezett hivatásos rák legrégibb ismert
 formáját a szászországi schneebergi bánya-
 munkásoknál állapították meg, ámár Schnee-
 berg ótszáz méter magasán fekszik. A szén-
 por beszívása, összekötve azzal a körülmé-
 nyel, hogy a por negyvenöt százalékát pórt
 tartalmazott és az egészségügyi viszonyok
 hiányosak voltak, a rákbetegséghez veze-
 tett. Schneebergben ma már nincs bánya-
 üzem.

Régi seb, különösen égési sebhagedések,
 a szkor kipeztek a rákmegetedésről ki-
 induló pontját. Ezt már a régiek is tudták.
 Ma a ráknak ezt a formáját a Kangri-rák
 cinevésés néven ismerjük. A név onnan ered,
 hogy Kasmirban a hideg ellen a ruházat alatt
 agyagedényben szénparaszat hordták, ami-
 től égési sebek keletkeztek a csipkénél, me-

lyek évek múlva rákos sebekké alakultak át.
 Természetesen itt csak egyes esetekről van
 szó, míg a nagy tömeg ugyancsak azt csi-
 nálja anélkül, hogy rákban megetedne.
 Annyian a pápák ajkárkja csak nagyon ke-
 ves embert ér el, míg a pipázók többsége
 elkerüli.

Örökítő-e a rákbetegség?

Az ösökről az utódokra való átvitel csak
 akkor volna lehetséges, ha élő hatóanyagot
 vagy a sejtek olyan hiányosságát örököl-
 nek, amely rákszerű elváltozásoknak oka

lehetne. Eddig nincs bizonyíték arról, hogy
 a rák örökítő betegség, hanem az a tény,
 hogy látható, vagy akár csak sejtjeleket
 lény örökítő volt. Az ugynevezett praecanceri-
 alis állapot megvizsgálása, helyeseb-
 ben azon helyi okok kiküszöbölése, amelyek
 nyomán a rák előbb vagy utóbb kifejlődik,
 igen értékes és máris ahhoz a megállapítás-
 hoz vezetett, hogy a rák nem keletkezik
 sörletlen sejtekből, hanem mindig már előbb
 megsérült sejtekből indul ki.

A rák keletkezésére nézve három elmélet
 van. A rák mikroókból keletkezik, ame-
 lyek kívülről kerülnek a testbe. A sejtek ve-
 lőszületett hiányosságánál fogva is fellép-
 het. Végül keletkezhet olyan zavar követ-
 keztében, amely az egyes sejtek szaporodá-
 sánál vagy fejlődésénél beállhat. Ez a há-
 rom elmélet nem elégíti ki. Inkább az álla-
 pítandó meg, hogy a rák a sejtek belső életé-
 nek megzavarásából keletkezik. Ennek a tény-

nek megvizsgálása ma állati rákon végzett ki-
 séletekkel, vagy az emberi szervezetből vett,
 esetleg mesterséges uton tovább tenyésztett
 daganatokon történik. Közben mind világo-
 sabbá válik, hogy a rákmegetedés nem
 baktériumokra, hanem a sejtek, talán a sejt-
 mag megetedésére vezethető vissza. A sejt-
 tek belső életének ez a megetedése telje-
 sen önálló és független az egyes sejtek hiá-
 nyos fejlődésétől. A rákot tehát nem lehet
 örökítő betegségnak mondani, bár a sejt-
 tek örökítő tulajdonsága bizonyos fok-
 konyságot termelhetnek ki későbbi rákme-
 getedésekhez. Óvintézkedésekkel sokat le-
 het tenni a rákmegetedés ellen, ha a leg-
 újabb vizsgálati módszerek segítségével ide-
 jében felismerik a rákot és gondoskodnak
 gyógyításáról. Szükség van egy ilyen preven-
 tív rendszer megszervezéséről és annak ere-
 ményéről sok függ.

SZÍNHÁZ-FILM

Aki mer az nyer

Jövő kedden mutatja be a színház a szezon
 nagy slágerét, a budapesti operettvárad leg-
 nagyobb sikerét. Aki mer az nyer a címe az
 újdonságnak, amely az operettgyűjtés min-
 den tagját a legnagyobb feladat elé állítja.
 Primadonna, szubrettprimadonna, szubrett,
 énekes naiva éppúgy jelentős szerepekhez
 jutnak ez alkalommal, mint a férfiak kivétel
 nélkül.

A darab óriási kiállítást igényel,
 ötven válogatott táncosnő készül csak a
 görögök számára s egész kis vagyonba kerül-
 nek a különböző toalettek. A gyorsan pergő
 képek rendkívül gazdag díszleteket követel-
 nek, amelyeket egész sereg festő készít a
 színház műhelyében.

Az Aki mer az nyer premierje előtt még
 egy premierszamba menő esemény lesz a
 színházban.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat d. u.: Ifjúság előadás az iskolák ré-
 szére: I. Uj ház a régi helyén. II. Li-
 liom.

Szombat 9: Viktoria. (Abrahám Pál világ-
 híri nagyoperettje. Solymosán Magdával
 a címszerepben, Wojtuczky Elvira bemu-
 tatkozása. Teljesen új szereposztásban és
 rendezésben. Bérlétszínházban.)

Vasárnap d. e. 11: Dörmögő Dömötör. (Gyer-
 mekelőadás, nagyon olcsó helyárakkal.)
 Vasárnap d. u. 3: Sárga liliom. (Nagyon ol-
 csó helyárakkal. Solymosán Magda és
 Kovács György fellépésével.)

Vasárnap d. u. 6: Százhuszas tempó.
 Vasárnap 9: Viktoria. (Rendés bérlét 4. sz.)
 Hétfő fál 9: En és a kisöcsém. (Wojtuczky
 Elvirával a címszerepben, olcsó helyárak-
 kal.)

Keddtől egész héten: Aki mer az nyer.

ROMAN OPERA MŰSORA

Vasárnap, október 6: Denevér (Matiné.)
 Hétfő, október 7: Carmen.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma, szombaton 3, 5, 7 és 9 órákor még min-

Abrahám Pál: Viktoria

című nagyoperettje megy szombat és ve-
 sárnap este, teljesen új rendezésben, új sze-
 reposztásban, Solymosán Magdával a cím-
 szerepben. A kis kínai hercegnő szerepében
 Wojtuczky Elvira mutatkozik be.

Szombaton délután ifjúsági előadásban a
 Liliom megy Kovács Györggyel. Fényes
 Alice-szal, Tompa Sándorral, vasárnap dél-
 előtt pedig a Dörmögő Dömötör megy ma-
 tiné helyárakkal. Vasárnap háromkor a

Sárga liliom

kerül színre Solymosán Magdával és Kovács
 Györggyel, míg hatkor a szezon nagysikerű
 új vigjátéka, a

Százhuszas tempó

szerepel a műsoron, ugyancsak Kovács
 Györggyel.

dig 15 és 20 lejes olcsó helyárakkal pre-
 mier: Nevet a világ című orosz világfilm.
 Ez a film a vidámság koronája. A lenin-
 grádi studiókban készült orosz nyelven
 beszélt és éneklő slágerfilm. Az egész
 világon a legnagyobb siker. Főszereplők
 a leghíresebb orosz színészek.

Vasárnap délelőtt 11 órákor nagy matiné.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Káprázatos műsor: I. Lehár Ferenc: Vig öz-
 vegy. Maurice Chevalier, Jeanette Mac
 Donald. II. Vihar az óceán felett. Repülő-
 dráma. John Barrymore, Lionel Barry-
 more, Helen Hayes, Robert Montgomery,
 Clark Gable, Myrna Loy. Helyárak: 7 és
 10 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órákor.

MUNKÁS-MOZGO MŰSORA:

Pénteken 3, 7 és 9, szombaton 3, 5 és 7 ó-
 kor: Erős férfi, gyenge nő. Társadalmi
 film. Főszerepben: MYRNA LOY. Max
 Baer és Carnera 50-ik boxmérkőzése.
 Műsor előtt kétfelvonásos Scharly vig-
 játék. Helyárak: 10 és 12 lej.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej.
 Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés
 levelet csak úgy továbbítunk, ha poróbiány mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közve-
 tit a széleskörű összeköttetéssel rendelkező
 „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Szörmebundák készítését, átalakítását és
 javítását olcsón vállalja Bixenspanner szörme-
 szalon, Reg. Ferdinand 3., emeleten. Ször-
 mék nagy választékban. Bécsi modellek. Gyári

**Kozmetikai, fotóclikk, laboratórium, gom-
 bok, ékszer** legolcsóbb beszerzési forrása
 D. Or.

Halló! Megnyílt az „Elvetia” aranybevitő,
 Str. Memorandului 2. Órák, ékszer, szenná-
 ciós olcsó árban, valamint e szakmába vágó
 munkát precíz és olcsón vállal.

Szörmezükségletét, valamint bunda át-
 alakítását és javítását most még nagyon
 olcsón Mandelbaum szűcsnél, Regele Fer-
 dinand 20.

4 קנידער וועלט בייא היינונג ת"ח וואלען
 גינדליכן אונטערניט ערווייכן קענען צור
 מעסיגע פייני דיא וועטליכע פערפולגונג בייא
 ביר ערווייכן.
 Mendelsohn Mózes Huedin. Jud. Cluj.

Ékszer akar vásárolni vagy eladni? For-
 duljon bizalommal N. Bolder ékszerészhez
 Regele Ferdinand 26 (Pascu fűszertűzet
 mellett). Alapítva 1913.

Paplan, matrac és párna legjobban és leg-
 olcsóbban a paplangyárban „La Trusson”
 kaphatók. Calea Marechal Foch 10. Telítisz-
 titást vállalunk.

100—150.000 lej készpénzzel rendelkező
 autorizált könyvelő évtizedes kereskedelmi
 és adminisztratív gyakorlat/ál szerény el-
 helyenkedést keres. Megkereséseket „Ko-
 moly” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

Az előrelátó
 mindig a legujabbat, legmodernebbet és
 legjobbat veszi!

Önhibáján kívül elvált intelligens asszony
 férjhez menne 37—45 éves intelligens, biztos
 egzisztenciával bíró izr. uriemberhez. Lehe-
 özvegy is. Leveleket „150.000 lej” jellegre a
 kiadó továbbítja.

Fiatal zsidó orvosnak előnyös házasság
 kapcsán kitűnő egzisztenciát biztosító rende-
 lőt nyitunk. Komoly érdeklődők „Brasov”
 jelleg alatt a kiadóba írjanak.

Legelőszabban készít férfifűtőnyöket,
 kabátokat Pop, Párizsban végzett úrszabó.
 Str. Regina Maria 8. emelet.

Stingl-zongora sürgősen eladó. Iuliu Maniu
 6. I. 2.

Finom kivitelű díó belehaló, kombinált
 szekrény, egyszemélyes rőkamle eladó. Bror-
 szakmában bármilyen megrendelést vállalok.
 Műszatalos, Str. David 3.

Kitűnő alkalmi vétel. Erős alkaltra való, já-
 rkarban levő női nutribundana rendkívül jutá-
 nyos áron eladó. Érdeklődni Cluj, Str. Univer-
 sitatii 8. Laptaria.

Cristal fürdőben mindennap gőzfürdő dé-
 előtt férfiak, délután nők részére. Már reg-
 gel 5 órától nyitva. Kádfürdő reggel 6-tól
 este 9-ig. Dubalarilor 8. Nagypostával szem-
 ben levő uccában. (Reggeli mikve.)

Kereskedelmi végzet fiatalember keres
 raktárnoki vagy pénztárnoki állást, esetleg
 helyi képviselőt is vállal. Ajánlatokat
 „Szorgalmas” jellegre a kiadóba kér.

Szüleik! Az iskolai év kezdetével vedők
 gyermekeink egészségét a kellemesen illato-
 sított „Senlaslo” fertőtlenítő szappannal.

Diák mellé lakótársat keresek, esetleg tel-
 jes ellátással is. Str. Dragalina 19 sz. Wekes.

Különbejárati szoba, kóser koszt és tel-
 jes ellátással kapható özv. Stern Józsefné.
 Str. Reg. Maria 37.

A tisztviselőtelepen modern 4 szobás lakás
 teljes komforttal, külön udvar és bejárattal
 november 1-re kiadó. Ertekezni dr. Borbély,
 Str. Iuliu Maniu 2.

Idősebb mérlegképes könyvelő elhelyezést
 keres. Szíves megkeresést „Compact” jel-
 legre a lap kiadóhivatalához kér.

Aut. ort. izr. hitközség Huedin keres egy
 megfelelő mérszást, aki vállalkozik a hit-
 községi tagokat hussal ellátni. Ajánlatokat
 októ 15-ig kérünk. Farkas Emanuel hírk-
 elnök Huedin.

2 szoba konyha, elő. és fürdőszobával nov.
 1-re olcsó bérért kiadó. Bucovina 16. Délután
 1—3-ig megtekinthető.

Biztos sikerrel tanítok irodalmi németet
 kezdőknek és haladóknak. Székelyné, Str. 66
 Bratianu 45.

Különbejárati szoba, kóser koszt és tel-
 jes ellátással kapható özv. Stern Józsefné, Str.
 Reg. Maria 37.

Schwesteri keresek Timisoarara több éves
 bizonyítvánnyal két éves leányka és decem-
 beri újszülötthöz. Jelenkezni lehet dr. Hirsch
 Ferencnél Cluj, Reg. Ferdinand 67. Lehető-
 leg kedden vagy szerdán.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

SZOMBA

Modern

Piata Ur

Biro Bids

lentik: A szovi-
 ezében 70 mil-
 sán építésére.
 vából egy kül-
 zül 299 kvalifi-
 fikált munkáso-
 lók közül ca.
 nist pártnak. F-
 telepest vitt B-
 — Megtáma-
 ban. Londoni
 jelentések szer-
 egyik csoportja
 gol katonai
 tiszt meghalt
 könnyen megszá-
 ság erre (Szafi-
 ostromállapotot
 tartományban
 katonai repülő-
 ták a fölkéltől
 halottja és se-
 — Elrontó k-
 gö bélzavarok.
 iz, émelegés,
 menés vagy sz-
 pohár természé-
 is igen gyors-
 sen hat.

— Megkezdő
 sodik számú
 ban levő adófi-
 lysiségben f. h-
 nek fogatosít
 leg a napilapo-
 alá kerülő adó-
 költségek és k-
 gótt felkérésre
 tők, hogy a te-
 meg az adóhiva-
 befizetése, vag-

A VIV

— A temető
 ortodox chevra
 hívőket, akik
 uton levő két
 verseny miatt
 metők felé. A
 embere fogja.

— Spéterné,
 iskolájában a
 kozás naponta
 (Domus épület
 iskolában. Tes-
 gyógytorna. T

Egyetemi
 biztos hat

„Bixá

amely a
 gyomorégé-
 mert ha
 mindig ke-
 nütt. Cluj
 Regele Fe

— Az assz-
 való egyesítés-
 lentik: A Was-
 levelet kapott
 Petya Cheke-
 nak az assz-
 az elveszett t-
 magát, gyász-
 halála fölött.
 „Mindnyájan
 ban, ugy, mil-
 ron, ha eltávo-
 profétája. Eg-
 majd gyászun-
 nek, hogy ujra

Rákbetegség és husevés

Örökítő betegség-e a rák? Foglalkozás és rákbetegség

Adám Lajos dr., az ismert budapesti egyetemi tanár az orvosi tudomány egyik legjelentősebb problémájáról, a rákbetegségekről nyilatkozott. A tudós professzor fejtegetései és megállapításai igen érdekesek és nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy az emberiség rettenetes és eddig legyőzhetetlen betegségét megvilágítsák.

Helyese — kérdezi Adám dr. professzor — ha a nyilvánosságot a rákbetegség kérdéseivel foglalkoztatjuk? Vajon az ilyen problémákkal való foglalkozás nem lenne idegesítőleg és zavarólag a laikus közönségre? Bizonyára vannak emberek, akik rögtön azt hiszik magukról, hogy abban a betegségben szenvednek, amelyről olvasnak, vagy előadást hallgatnak. Ez azonban nem áll a nagytömegekre.

Az igazi rákbeteg fél a va'óságától és ezért elég gyakran kerüli az orvost. Ha azonban olvassuk, hogy Angliában az 1911—1934. évek között 697.518 ember halt meg rákbetegségben, az Egyesült Államokban pedig egyedül csak 1930-ban 125.000, Németországban 76.000, ha tehát belátjuk azt, hogy a civilizáció országaiban több ember hal meg rákbetegségben, mint tüdőbajban, nem tehetjük túl magunkat és be kell látnunk annak szükségességét, hogy a közvéleményt a rákbetegségről való óvakodás és a gyógyítás e szűkeiről felvilágosítsuk. Ezt annál is inkább, mert a rákbetegségnél a százalékos hátrahátréplés szám statisztikailag kimutathatóan emelkedik és a rákbetegségeknek alig egyharmad része hívja idejében az orvost, amikor még lehetne rajta segíteni. A rákbetegnek kétharmada csak akkor fordul orvoshoz, amikor már késő.

A rákbetegség a föld minden részében feltűnik. Minden embernél jelentkeznek, fajra és színre való tekintet nélkül. Állatoknál is. Sokáig azt hitték, hogy a rák a hideg zónákban éppen olyan kevés fordul elő, mint a trópusi vidékeken. És azt is hitték, hogy a rákbetegség csak a fehér embert támadja meg. Ma, amikor a statisztika mindig nagyobb s nagyobb területeket ölel fel, megállapították, hogy a rák éppen úgy előfordul a lappok föléjén, mint Arabiában, Indiában, a négerkéknél és az angoloknál. Sokáig azt is hitték, hogy a rákbetegség a husevéssel áll összefüggésben, főleg azok a rákjelenségek, amelyek az emberi test táplálkozási csatornáin észlelhetők. Azt mondták, hogy a rák ritkább az olyan népeknél, amelyek főleg növényi táplálékot vesznek magukhoz. Közben Greenwood kimutatta, hogy olyan népeknél, akik majdnem kizárólag növényen élnek, a rák éppen olyan gyakori, mint husevőkénél.

Ha ki is mutatták, hogy asszonyoknál a mell- és anyaméh-rák, a férfiaknál viszont a torok- és gégerák fordul elő gyakrabban, úgy végeredményben még sem jelent előnyt egy az egyik vagy másik nem részére. A rák nem is kizárólag az öreg kor betegsége, ha élemedettebb korban gyakrabban is fordul elő, mint fiatalabebereknél.

Kimondottan gyakoribb a rák egyes, határozott foglalkozásoknál. Anglia a tizenhatodik században az ugynevezett kéményseprőrákot ismerte, amely ma megfelelő óvintézkedések mellett Angliában és másutt is már ritkább. A kéményseprésnél a korom okozott elváltozásokat, amelyek a rákbetegséghez vezettek. Ismeretes a szurok- és bricket-munkások rákmegebetegedése, amely a testnek a forró szurokgázokkal érintkező felületén jelentkezik. Van paraffinrák olyan munkásoknál, akik ezzel az anyaggal dolgoznak. A munkásoknak egy másik százaléka betegszik a rákban, míg azon munkások közül, akik gajpufogópeknél dolgoznak, 11—12 százalék betegszik meg. Petroleummunkásoknál a rákmegebetegedés 5 százalék, éppen úgy olyan embereknél, akik anilinfestékkel dolgoznak. A professzionista rák csoportjához tartoznak azoknak megebetegedései, akik röntgensugarakkal dolgoznak. Ameddig nem tudtak a röntgensugarakkal helyesen bánni, igen sok áldozatot szedett a rák. Az ugynevezett hivatásos rák legrégebb ismert formáját a szászországi schneebergi bányamunkásoknál állapították meg, ámbar Schneeberg ötszáz méter magasan fekszik. A szénpor beszívása, összekötve azzal a körülménnyel, hogy a por negyvenöt százalékát port tartalmazott és az egészségügyi viszonyok hiányosak voltak, a rákbetegséghez vezetett. Schneebergben ma már nincs bányász.

Régi seb, különösen égési sebhagedések, sokszor képezik a rákmegebetegedések kiinduló pontját. Ezt már a régiek is tudták. Ma a ráknak ezt a formáját a Kangri-rák eme ezés s. a. k. ismerjük. A név onnan ered, hogy Kasmirban a hideg ellen a ruházat alatt egyegyedényben szénparaszt hordták, amiből égési sebek keletkeztek a csipőknel, me-

lyek évek múlva rákos sebekké alakultak át. Természetesen itt csak egyes esetekről van szó, míg a nagy tömeg ugyancsak azt csinálja anélkül, hogy rákban megebetegedne. Anogyan a papárok ajkkrákja csak nagyon kevés embert ér el, míg a pipázók többsége elkerüli.

Örökítő-e a rákbetegség?

Az örökről az utódokra való átvitel csak akkor volna lehetséges, ha élő hatóanyagot vagy a sejtek olyan hiányosságát örökítnek, amely rákszerű elváltozásoknak oka

lehetne. Eddig nincs bizonyíték arra nézve, hogy látható, vagy akár csak sejtethő életlány örökítő volt. Az ugynevezett praecanceriális állapot megvizsgálása, helyesebben azon helyi okok kikutatása, amelyek nyomán a rák előbb vagy utóbb kifejlődik, igen értékes és máris ahhoz a megállapításhoz vezetett, hogy a rák nem keletkezik sértetlen sejtekben, hanem mindig már előbb megsérült sejtekből indul ki.

A rák keletkezésére nézve három elmélet van. A rák mikrobákból jeletkezik, amelyek kívülről kerülnek a testbe. A sejtek ve-lőküszletett hiányosságánál fogva is felléphet. Végül keletkezhetik olyan zavar következtében, amely az egyes sejtek szaporodásánál vagy fejlődésénél beállhat. Ez a három elmélet nem elégíti ki. Inkább az állapítható meg, hogy a rák a sejtek belső életének megzavarásából keletkezik. Ennek a tény-

nek megvizsgálása ma állati rákon végzett kísérletekkel, vagy az emberi szervezetről vett, esetleg mesterséges uton tovább tenyésztett daganatokon történik. Közben mind világosabbá válik, hogy a rákmegebetegedés nem baktériumokra, hanem a sejtek, talán a sejtmag megebetegedésére vezethető vissza. A sejtek belső életének ez a megebetegedése teljesen önálló és független az egyes sejtek hiányos fejlődésétől. A rákot tehát nem lehet örökítő betegségnek mondani, bár a sejtek örökített tulajdonsága bizonyos fogékonyságot termelhetnek ki későbbi rákmegebetegedésekhez. Óvintézkedésekkel sokat lehet tenni a rákmegebetegedés ellen, ha a legújabb vizsgálati módszerek segítségével idejében felismerik a rákot és gondoskodnak gyógyításáról. Szükség van egy ilyen preventív rendszer megszervezéséről és annak eredményéről sok függ.

SZÍNHÁZ-FILM

Aki mer az nyer

Jövő kedden mutatja be a színház a szezon nagy slágerét, a budapesti operettévéd legnagyobb sikerét. Aki mer az nyer a címe az újdonságnak, amely az operettgyűjtés minden tagját a legnagyobb feladatra állítja. Primadonna, szubrettprimadonna, szubrett, énekes naiva éppúgy jelentős szerepekhez jutnak ez alkalommal, mint a férfiak kivétel nélkül.

A darab óriási kiállítást igényel, ötven válogatott táncruha készül csak a görökök számára s egész kis vagonba kerülnek a különböző toalettek. A gyorsan pergő képek rendkívül gazdag díszleteket követelnek, amelyeket egész sereg festő készít a színház műhelyeiben.

Az Aki mer az nyer premierje előtt még egy premierszamba menő esemény lesz a színházban,

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:
Szombat d. u.: Ifjúság előadás az iskolák részére: I. Uj ház a régi helyén. II. Liliom.

Szombat 9: Viktoria. (Abrahám Pál világhírű nagyoperettje. Solymosán Magdával a címszerepben, Wojticzky Elvira bemutatkozása. Teljesen új szereposztásban és rendezésben. Bérletszűnethen.)

Vasárnap d. e. 11: Dörmögő Dömötör. (Gyermekelőadás, nagyon olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap d. u. 3: Sárga lilium. (Nagyon olcsó helyárrakkal. Solymosán Magda és Kovács György felléptével.)

Vasárnap d. u. 6: Százhuszas tempó.
Vasárnap 9: Viktoria. (Rendes bérlet 4. sz.)
Hétfő fél 9: En és a kisöcsém. (Wojticzky Elvirával a címszerepben, olcsó helyárrakkal.)
Keddtől egész héten: Aki mer az nyer.

ROMÁN OPERA MŰSORA
Vasárnap, október 6: Denevér (Matiné.)
Hétfő, október 7: Carmen.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Ma, szombat 3, 5, 7 és 9 órákor még min-

Abrahám Pál: Viktoria
című nagyoperettje megy szombat és vasárnap este, teljesen új rendezésben, új szereposztásban, Solymosán Magdával a címszerepben. A kis kínai hercegnő szerepében Wojticzky Elvira mutatkozik be.

Szombaton délután ifjúsági előadásban a Liliom megy Kovács Györggyel, Fényes Alice-szal, Tompa Sándorral, vasárnap délelőtt pedig a Dörmögő Dömötör megy matiné helyárrakkal. Vasárnap háromkor a

Sárga lilium
kerül színre Solymosán Magdával és Kovács Györggyel, míg hatkor a szezon nagysikerű új vigjátéka, a

Százhuszas tempó
szerepel a műsoron, ugyancsak Kovács Györggyel.

dig 15 és 20 lejes olcsó helyárrakkal premier: Nevet a világ című orosz világhírű film. Ez a film a vidámság koronája. A leningrádi stúdiókban készült orosz nyelven beszélő és éneklő slágerfilm. Az egész világon a legnagyobb siker. Főszereplők a leghíresebb orosz színészek.

Vasárnap délelőtt 11 órákor ifjú matiné.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:
Káprázatos műsor: I. Lehár Ferenc: Vig özeveg. Maurice Chevalier, Jeanette Mac Donald, II. Vihar az óceán felett. Repülődráma. John Barrymore, Lionel Barrymore, Helen Hayes, Robert Montgomery, Clark Gable, Myrna Loy. Helyárrak: 7 és 10 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órákor.

MUNKAS-MOZGÓ MŰSORA:
Pénteken 3, 7 és 9, szombaton 3, 5 és 7 órákor: Erős férfi, gyenge nő. Társadalmi film. Főszerepben: MYRNA LOY. Max Baer és Carnera 50-ik boxmérkőzése. Műsor előtt kétfelvonásos Scharly vigjáték. Helyárrak: 10 és 12 lej.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Szörmebundák készítését, átalakítását és javítását olcsón vállalja Bixenspanner szörme-szalón, Reg. Ferdinand 3., emeleten. Szörme-k nagy választékban. Bécsi modellek. Gyári

Kozmetikai, fotócikek, laboratórium, gon-bok, ékszer legolcsóbb beszerzési forrása D'Or.

Halló! Megnyílt az „Elvetia” aranybevéltő, Str. Memorandului 2. Órák, ékszer készítés olcsó árban, valamint e szakmába vágó munkát precízen és olcsón vállal.

Szörmeszükségletét, valamint bunda át-alakítását és javítását most még nagyon olcsón Mandelbaum szűcsnél, Regele Ferdinand 20.

4 קינדער וועלכע ביא היעווען חת וואלען גרינדליכע אונטערריכט קענען צור מעסטע פריי דיא זעמטליכע פערפלעגונג ביא מיר עררייכען.
Mendelsohn Mózes Huedin. Jud. Cluj.

Ékszer akar vásárolni vagy eladni? Forduljon bizalommal N. Bolder ékszerészhez Regele Ferdinand 26 (Pascu fűszerüzlet mellett). Alapítva 1913.

Paplan, matrac és párna legjobban és legolcsóbban a paplangyárban „La Truson” kaphatók. Calea Marechal Foch 10. Töltisztítást vállalunk.

100—150.000 lej készpénzzel rendelkező autorizált könyvelő évtizedes kereskedelmi és adminisztratív gyakorlattal szerény elhelyezkedést keres. Megkereséseket „Kö-moly” jelígre a kiadóhivatalba kérek.

Az előrelátó mindig a legújabbat, legmodernebbet és legjobbat veszi:

Önhibáján kívül elvált intelligens asszony férjhez menne 37—45 éves intelligens, biztos egzisztenciával bíró izr. uriemberhez. Lehet özevgy is. Leveleket „150,000 lej” jelígre a kiadó továbbítja.

Fiatal zsidó orvosnak előnyös házasság kapcsán kitűnő egzisztenciát biztosító rendelő nyitunk. Komoly érdeklődők „Brasov” jelíge alatt a kiadóba írjanak.

Legelegánssabban készít férfiöltönyöket, kabátokat Pop, Párizsban végzett uriszabó. Str. Regina Maria 8, emelet.

Stingl-zongora sürgősen eladó. Iuliu Maniu 6. I. 2.

Finom kivitelű dió teleháló, kombinált szekrény, egyszemélyes rökamie eladó. Bútor-szakmában bármilyen megrendelést vállalok. Műasztalos, Str. David 3.

Kitűnő alkalmi vétel. Erős alkaltra való, jó-karban levő női nutria-bunda rendkívül jutá-nyos áron eladó. Érdeklődni Cluj, Str. Univer-sitatii 8. Laptaria.

Cristal fürdőben mindennap gőzfürdő dél-előtt férfiak, délután nők részére. Már reg-gel 5 órától nyitva. Kádfürdő reggel 6-tól este 9-ig. Dubalarilor 3. Nagypostával szem-ben levő utcában. (Reggeli mikve.)

Kereskedelmi végzett fiatalember keres raktárnoki vagy pénztárnoki állást, esetleg helyi képviselőt is vállal. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelígre a kiadóba kér.

Szülot! Az iskolai év kezdetével védjük gyermekeink egészségét a kellemesen illat-sított „Senlasió” fertőtlenítő szappannal.

Diák mellé lakótársat keresek, esetleg tel-jes ellátással is. Str. Dragalina 19 sz. Weiss.

Különbejárati szoba, kóser okszt és tel-jes ellátással kapható özev. Stern Józsefné, Str. Reg. Maria 37.

A tisztviselőtelepen modern 4 szobás laká-s teljes komforttal, külön udvar és bejárattal november 1-re kiadó. Értekezni dr. Borbély, Str. Iuliu Maniu 2.

Idősebb mérlegképes könyvelő elhelyezést keres. Szives megkeresést „Compact” jel-ígre e lap kiadóhivatalához kér.

Aut. ort. izr. hitközség Huedin keres egy megfelelő mézáróst, aki vállalkozik a hit-községi tagokat hussal ellátni. Ajánlatokat októ 15-ig kérünk. Farkas Emanuel hitk-elnök Huedin.

2 szoba konyha, elő- és fürdőszobával nov. 1-re olcsó bérért kiadó. Bucovina 16. Délután 1—3-ig megetkinthető.

Biztos sikerrel tanítok irodalmi németét kezdőknek és haladóknak. Székelyné, Stra-de Bratianu 45.

Különbejárati szoba, kóser koszt és tel-jes ellátással kapható özev. Stern Józsefné, Str. Reg. Maria 37.

Schwesert keresek Timisoara több éves bizonyítvánnyal két éves leányka és decem-beri újszülötthöz. Jelenkezni lehet dr. Hirsch Ferencnél Cluj, Reg. Ferdinand 67. Lehető-leg kedden vagy szerdán.

HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

Moder

Piata Un

Biro Bidsa
lentik: A szovj
ezévből 70 mill
sán építésére.
vából egy küll
ül 299 kvalifik
fikkált munkások
lők közül csa
nist pártnak. K
telepest vlt B

Megtámad
ban. Londonb
jelentések szeri
egyik csoportja
gol katonai
tiszt meghalt
könnyen mege
ság erre Szafi
ostromállapot
tartományban
katonai repülő
ták a fölkélek
halottja és seb

Elronto t
gó bélzavarok,
iz, émelység,
menés vagy sze
pohár természé
is igen gyors
sen hat.

Megkezdő
sodik számú a
ban levő adófej
lyiségében f. h
nek foganatosít
leg a napilap
alá kerülő adó
költségek és k
gett felkéreinel
tők, hogy a ter
meg az adóhiva
befizetése, vagy

A VIV

A temető
ortodox chevra
hivóket, akik
uton levő két
verseny miatt
metők felé. A
embere fogja u

Spéterné,
iskolájában a
kozás naponta
(Domus épület
iskolában. Test
gyógytorna. Te

Egyetemi
biztos hatá
„Bixá
amely a g
gyomorogés
mert has
mindig kel
nütt. Cluj
Regele Fer

Az assz
való egyesítés
lentik: A Wa
levelet kapott
Pety's Cheke-
nak az assz
az elveszett t
magát, gyász
halála fölött.
„Mindnyájan
ban, ugy. mik
ron, ha eltávo
prófétája. Eg
majd gyászun
nek, hogy ujra

HIREK

Modern csillárt olcsón Constructio
 Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Biro Bidsán építése. Moszkvából jelentik: A szovjetkormány véleménye szerint ez évben 70 millió dollárt fordított Biro Bidsán építésére. E napokban indult el Moszkvából egy különvonat 521 zsidóval, akik közül 299 kvalifikáció nélküli, a többiek kvalifikált munkások. A biro bidsáni bevándorlók közül csak hárman tagjai a kommunista pártnak. Kievből egy különvonat 550 új telepest vitt Biro Bidsánba.

Megtámadtak angol katonákat Indiában. Londonból jelentik: Simlából érkezett jelentések szerint a hindu forradalmárok egyik csoportja lesből megtámadott egy angol katonai kirendeltséget. Három angol tiszt meghalt és 125 gyalogos súlyosan és könnyen megsebesült. A katonai parancsnokság erre Szafi tartományban kihirdette az ostromállapotot. Ennek ellenére Wutsapavar tartományban lázadások törtek ki. Az angol katonai repülőek akcióba léptek és bombázták a fölkelők táborait. A támadásnak sok halottja és sebesültje van.

Elrontó gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen száj-íz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat.

Megkezdődnek az adóárverések. A második számú adóhivatal értesíti a hátralékban levő adófizetőket, hogy az adóhivatal helyiségében f. hó 8-tól kezdve árverések lesznek fogantatva. Az árverésekkel egyidejűleg a napilapok útján közölniük az árverés alá kerülő adófizetők neveit. Az utólagos kötségek és kellemetlenségek elkerülése végett felkérnek a hátralékban levő adófizetők, hogy a terminus lejártá előtt jelenjenek meg az adóhivatal pénztáránál, adóhátralékuk befizetése, vagy törlesztése végett.

A VIVÓ KLUB-ban

A temetőlátogatók figyelmébe. A cluj-i ortodox chevra vezetősége figyelmezteti a hívőket, akik vasárnap akarnak a Feleac-uton levő két temetőbe menni, hogy az autóverseny miatt a Regala-uton menjenek a temetők felé. A Regala-ut végén a chevra egy embere fogja utba igazítani a hivatelt.

Spéterné, Blum Marcsa mozgásművészeti iskolájában a tanítás megkezdődött. Beiratkozás naponta d. u. 3-7-ig. Str. Dacia 3. (Domus épület — Uránia palota mögött) az iskolában. Testápoló torna, ritmika, tánc, gyógytorna. Tanterv: Borbély.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint **„Bixádi víz”** amely a gyomor, béli, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i lerakat: **Vitromlu Rt. Calea Regele Ferdinand 70.**

Az asszyrok „Judának és Izraelnek ujra való egyesítését” kívánják. Jeruzsálemből jelentik: A Waad Leumi című, I. Ben Zwi, levelet kapott az ismert asszyr népzvezértől, Petyz Cheke-től, amelyben Cheke, mint annak az asszyr áramlatnak a vezetője, amely az elvesztett tíz törzs egy részének tekinti magát, gyászának ed kifejezést rabbi Kook halála fölött. A részvétlevelt így végződik: „Mindnyájan részt veszünk a nagy fájdalomban, úgy, miként őseink gyászoltak egykoron, ha eltávozt az élők sorából Izrael egyik prófétája. Egykor azonban öröme fordul majd gyászunk, ha Juda és Izrael egyesülnek, hogy ujra királyságot alapítsanak.

Jom Kippuri istentiszteletek rendje a Ferdinand király uti főtemplomban és pót-imaházban: Október 6-án, vasárnap, Erew Jom Kippur este ima kezdete: 1/7 órakor, október 7-én, hétfőn Jom Kippur napján reggeli ima kezdete 7 órakor, muszaf ima kezdete 10 órakor folytatólagosan. Mazkir (Elhunytak emlékezete) a muszaf ima keretében. A templomgondnokság ismételtén közli az érdekeltekkel, hogy imaszékjegy nélkül senki sem fognak az ellenőrző kőzegek a templomba beengedni, tehát mindenki hozza jegyét magával.

Josef Schmidt a cluji Operában. Josef Schmidt, a világhírű tenorista, aki Cernăuți-ből indult művészi útjára, romániai turné van és ennek során eljön Clujra is, ahol az Operában fog fellépni. A fiatal művész, aki hangjának kristályos csengésével és varázslatos finomságával nemzetközi márkává küzdötte föl magát, nagy karrierje óta először lép romániai közönség elé. Josef Schmidt az eddigi disztribúciók szerint e hó 20-án fog bemutatkozni a cluji közönségnek. A művész esemény iránt nagy érdeklődés mutatkozik várasszerte.

Véres uccai botrányok Szalonikiben. Athénből jelentik: Sophoulis, aki Venizelos egyik hűséges híve, a napokban megérkezett Szalonikibe, hogy politikai barátával tanácskozzon és propagandát készítsen elő a népszavazásra. Amikor a királypártiak tudomást szereztek Sophoulis jelenlétéről, nagy tüntetést rendeztek az uccákon és követelték, hogy a hatóságok távolítsák el a városból a köztársasági politikust. Ugyanakkor azonban a venizelosisták is kijötték az uccára és összecsaptak a királypártiakkal. Az ellenfelek véresre verték egymást, sőt revolverekkel is harcoltak egymás ellen. A helyzet annyira kiélesedett, hogy lovas katonaság lépett közbe és karddal teremtett rendet. Több, mint kétszáz tüntető sebesült meg, közöttük ötven súlyosan.

Elhúzódnál, köszvénynél és cukorbetegségnél, oxaluria és phosphaturia képződésénél, hígysavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz javítja a gyomrot és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést.

Koncentrációs táborkba zártak egy weimari író. Berlinből jelentik: Thüringia belügyminisztere közölte a sajtóval, hogy Albrecht von Heinemann weimari író letartóztatta és intézkedésére a Sulza fűrdőlepen levő koncentrációs táborkba küldte. Heinemann büne az volt, hogy kritizálni merete a német nemzeti színház vezetését és megírta, hogy dr Ziegler, a színház állami megbízottja, semmit sem ért a művészethez. Mint-hogy azonban Ziegler a nemzeti szocialista pártnak régi oszlopos tagja, ez a kritika egyet jelent az állam tekintélyének csorbításával. A letartóztatás német irodalmi körökben nagy feltűnést keltett, minthogy Albrecht von Heinemannt mindenki nemzeti értelmű írónak ismerte.

ma, szombaton este

Több mint kétszáz letartóztatás történt Bulgáriában. Szófiából jelentik: A rendőrség jelentése szerint a fővárosban 62, vidéken 153 személyt tartóztattak le.

Nemzetközi szállítási konferencia Bécsben. Bécsből jelentik: Tegnap kezdődött meg Bécsben a nemzetközi szállítási konferencia, amelynek célja, hogy egyszerűsítsék le az utóbbi évek során nagyon komplikált szállítási rendszabályokat. Különösen vonatkozik ez a tranzit és külföldi szállításokra. Másik problémája a konferenciának a vasuti teherszállítás egyszerűsítése. Követeli továbbá a konferencia az áru- és személybiztonság fokozását a vasutakon és a hajókon. A tanácskozásokon tíz állam képviselői vesznek részt, azonfelül a nemzetközi vasuti forgalom berni központi hivatalának képviselője is. A megnyitó ülés alkalmával Fritz Stockinger osztrák közlekedésügyi miniszter is képviseltette magát, ugyszintén az osztrák főváros, valamint a kereskedelmi kamara.

Eladó gyári ingatlanok

- Clujon közvetlenül a vasutállomás mentén.
1. Egy ingatlan 14.500 m² nagyságú, 1250 m² beépített területtel.
  2. Egy ingatlan 3800 m² nagyságú, 750 m² beépített területtel.
  3. Egy ingatlan 3700 m² nagyságú, 500 m² beépített területtel.
  4. Egy ingatlan 17.000 m² nagyságú, iparvágánnyal és raktárakkal.
  5. Több 2-3000 m² nagyságú, két uccára nyíló üres telekresek, kisebb gyárüzemek részére.

Az épületek ujjonnan épült masszív, földszintes, világos és tágas munkatermekből állanak. Bármilyen gyárüzem részére alkalmasak. Kedvező ár és fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődéseket „Gyári ingatlan” jelge a/att a kiadóba.

Aki nem játszott a 4-ik osztály-ig keresse fel a sorsjegyarust és kérjen R E S Z - SORSJEGYET!

Egyetlen vállalat, bármilyen nagy, bármilyen jól szervezett legyen is, bármekkora lenne a tőkéje sem képes egyetlen nap alatt 20 milliót teremteni!

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK azonban feltétlenül, még pedig október 15-én, a 4. OSZTÁLY húzása alkalmával.

Mindössze 6 óra alatt, ameddig a húzás tart **39.625 JÁTÉKOS** összesen **203.895.024 lei** fog nyerni.

A nyerők közül huszán egy millió fölött összeget fognak nyerni

2	nyeremény egyenként 6.000.000 értékben
2	„ „ 2.000.000 „
4	„ „ 1.000.000 „
	a törzsorsjeggyel és
12	1.000.000 értékben a melléksorsjeggyel.

HUZÁS OKTÓBER 15-én

Vásároljon új sorsjegyeket!

Egy bajor községben 28 csehszlovák illetőségű németet tartóztattak le. Prágából jelentik: A bajor határ melletti Rozyzdov községben letartóztattak 28 csehszlovák alattvaló németet, akiket az állam biztonsága elleni tevékenységgel vádolnak.

Letartóztatják a nemzetközi csekkalás egyik tettesét. Bucarestből jelentik: Tegnap letartóztatták a fővárosban Sigmund Tucher, alias Oscar Neumann, a híres szélhámost, akinek szerepe volt a csekkhamisításban.

SZUCS LÁSZLÓ énekel

Felozlatják a Minerva Motor nagy holland autógyárat. Berlinből jelentik: A Frankfurter Zeitung közli: Az antwerpeni kereskedelmi bíróság jóváhagyta a Minerva Motor autógyár vállalat felszámolási tervét. Az intézkedés következtében a társaság, amely a belga autópárban vezérszerepet vitt, feloszlik.

Autonóm exporthivatalt állítanak fel Bulgáriában. Szófiából jelentik: Szó van arról, hogy autonóm exporthivatalt állítanak fel, mely a jövő év elejétől fog működni. Az intézet célja a belföldi termelésnek a külföldi szükségletei szerinti irányítása és az export általános szabályozása.

A jugoszláv jegybank a japán áruk ellen. Belgrádból jelentik: A jugoszláv jegybank vezetésébe elhatározta, hogy a japán áruk vételárának előzetes kifizetésére.

November közepén hozzák Constantába az első román tengeralattjárót. Constantából jelentik: A Constanta anyahajó Fiumébe indult, hogy átvegye és hazahozza az első román tengeralattjárót, a Del-fint. A tengeralattjáró november közepe táján érkezik a kikötőbe.

A tartalékos tisztek háboruban töltött éveit beszámítják a nyugdíj jogosultságba. Bucarestből jelentik: A semmitűszék egyesült szekcióiban tegnap úgy döntött, hogy a tisztviselők nyugdíjébe beleszámítatnak a hadseregben az 1913 és 1916-18 évek során tartalékos tiszti minőségben szolgált évek. A döntvény rendkívüli fontossággal bir azon tisztviselők számára, akik a háboruban szolgáltak.

A fágárai országuton egy autó elgázolt egy gyermeket. Fágárasról jelentik: Tegnap este 18 órakor a Sibiu-Fágáras országuton súlyos autószerencsétlenség történt. A 4-es számú fágárai autó Sâmbata de Jos község határában elütött egy 7 éves gyermeket. A sofför hirtelen fékezett, az autó felfordult és összetört. A soffört leartóztatták.

Iasi fölött fényes nappal csillag jelent meg az égen. Iasiból jelentik: Tegnap reggel, fényes nappal 8-12 között a lakosság csillagot vett észre. Ez mély benyomást tett a tömegre, mert az a hit uralkodik, hogy a tünemény a háboru előjele.

Nagy orkán Havannában. Havannából jelentik: Az elmúlt pénteken és szombaton Matanzas, Santa Clara és Camguay provinciákban orkán dühöngött, amely számos emberéletet követelt és óriási károkat okozott. Az eddigi jelentések szerint 102 halottja és 300 sebesült áldozata volt az orkánnak. Több, mint ezer ház dőlt romba. A cubai Vörös Kereszt nagy segélyakciót indított be. A veszélyeztetett vidékre katonaság, orvosok és ápolónők nagy számát küldték.

